

SZENTES és VIDÉKE

POLITIKAI LAP

A CSONGRÁDVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben:	Vidékre:
Egész évre . . . 4 kor.	Egész évre . . . 6 kor.
Félévre 2 kor.	Félévre 3 kor.

Főszerkesztő:
Dr. Csergő Károly.

Hirdetéseket felvesz a „Szentés és Vidéke” kiadóhivatala.

Petőfi utca 5. sz. Telefonszám 32.
Megjelenik: csütörtökön és vasárnap.

Temetés után.

Az ördögien kieszt és végrehajtott merénylet fenégeses áldozatait, Ferencz Ferdinánd trónörökös és Hohenberg Zsófia hercegnőt immár örök nyugalomra helyezték az archidülni család kriptában. Az utolsó ut, mely hosszú és megható volt, utolsó szomorú aktausa volt a temetés s mi itt maradtunk a sírbolt előtt — a temetés után.

A szerb agitátorok által felbérlet fiatal gyilkos oktalan és éretlen fellobbanásában nagyobb iszonyatot cselekedett, nagyobb lökött a világtörténelem kerekén, mint pusztító hadseregek. Gyásunknál csak megdöbbenésünk és felháborodásunk nagyobb. Siratjuk, gyászoljuk a trónörökös és ragyogó lelki életpárját és átkozzuk azt az ördült agítációs munkát, amely lyl a Nagyszerbia átmódói a poklok szenvedelmét táplálják a zsenge ijtáság szívében. Ezek akarnak világuraimat, ezek jo-

got, szabadságot, ezek akarják megalapítani a nagy délszláv birodalmat, akik vandál dühvel vetik magukat mindarra, ami értezt, becületet és józan ést jelent? Urrá lesz bennünk a bosszu és a megtorlás iránti vágy és nem lehetetlen, hogy a trónörökös pár testéből ömlött vér, egy vértengernek az árnyékát veti előre.

Immár kétségtelen, hogy a merénylet szálai Beográdból indultak ki, ahol már hekekkel ezeölt kimondották iszonytató ítéletüket a trónörökös fenéges fejére. A szerb hatóságoknak tudniok kellett erről a készülő merényletről, tudniok kellett a fervezett összeesküvésről, de ök ölbe tett kezekkel halgatagon túrték, hogy lejártszólják a világtörténelem e rémesen tragikus felvonása.

Szerbia szeretne most tisztára mosakodni. Izgatottan, idegesen kap fülöz-fához, hogy bebizonyítsa ártatlanságát. Az ellenbizonyítékok sulya alatt azonban

ez lehetetlenné válik, Szerbia el kell ismerje bűnrészességét s elégtételt kell adjon a gyilkos merényletért.

Ennek az elégtételnek azonban olyanak kell lenni, mely megnyugtató a felizgatótt kedélyeket. Azoknak, akiknek bűnrészessége kiderül, nem szabad kegyelmezni, bárki is legyen az. A tetteseknek, a merénylet értelmi szerzőinek elretentő, megszégyenítő és megfélemlítő büntetésben kell részesülnök.

Ha ez nem történik meg, akkor a Monarchianak követkelessége, hogy megbüntesse Szerbiát, akkor nem szabad visszariadnunk az annyira rettegett háborútól sem!

Gerliczy Ferencz báró halála.

Gerliczy Ferencz báró. Szeged e's kerületének képviselője mint már jelentettük szerdán delután háromnegyed két órakor a deszki kastélyban ötvenöt esztendőskoriban elhunyt.

A báró napok óta haldoklott, agoniáját aggódo szírvél leste a betegágyánál várasztó család, de maga Szeged város is, amelynek szive az első aggasztó hírekre megremegett a gondolatra, hogy emegy egy ember, egy igazi ur, akinek minden érzése, gondolata a város érdekeiért való volt. Később már a debéhenés csendes fásultsággá fajult a telkek: el volt készülve mindenki a katasztrófára, a mely szerdán be is következett. A gyászír Szegedben gyorsan elterjedt, de külsőségekben nem nyilvánulhatott eléggé: a trónörökös pár gyásos elmúta miatt a város középútelein és igen sok magásház szomoruan lengett amegy is a gyászlobogó . . .

Dr. Cicatricis Lajos kir. tan. főispán Szeged törvényhatósági bizottságának szerdai közgyűlésén meleg szavakkban emlékezett meg az elhunyt kiváló érdemeiről s a báró özvegyéhez, Fejérváry Gizella bárónőhez hosszabb kondolaleő levelet írtetett. A főispán úr távirati jelentést tett a gyászresetről a miniszterelnöknek, a belügyminiszternek és a közlöknek.

Tegnap temették el örösi részvét mellett Szeged város elsőkerületének képviselőjét. A temetésen a városi tanács és a törvényhatósági bizottság tagjai csaknem teljes számmal vettek részt

TÁRCA.

Halottégetés.

Levél egy asszonyhoz.

Nagyságos asszonyom!

Abban a levélben, melyet hozzáim intézni kegyes volt, ön mélységes felháborodással utasítja vissza a halottégetés ésméjét. Er a gondolat sérti az ön vallásos érzületét, sérti az ön kegyeletét, az a gondolat lehetetlenné teszi, hogy ön halottak napján kíváncsodoljon a temetőbe és kedvesnek virággal és szines mécsekkel felidiszitált sírja mellett, a gondosan leporolt loccra ülve, tele sírja ubágnallal telített csipkésbendjét. La-het, hogy önnak igazza van, de én irátozom a földbetemetés gondolatától és én az én halottamat gödörbe ásní nem engedem. Az ön halottját asszonyom, belefejtetik az ércokpor-sóba és az enterprise des pompes tu-

nebres diszmagyar ruhába bújtatott emberi réteszik a diszkocsira, ame ynek aranyozott magos baldacsinját síró anygakák cipelik vállakon és mint szelben a szomorú füz lecsüngő lombja bánatosan hmbáloznak az elebe fogott lovak tollbokrétán. Odakünn azután durva kötéltre fogva lesüllyeszti az ön halottját a nyirkos földbe, barátai és rokoniak redódnak egy sulyos hantot, azután befedik a sírt, a pap elmondja az imádságot, valaki odaál a sírdomb mellé és kegyeletos szavakkal elparrentálja azt, aki már nincs többé és beszédeben elfelejti mindazokat: a rossz tulajdonságokat, amelyekkel életében ékeskedett és megemlékezik mindazokról az eseményekről, amelyekkel sohasem bírt. A koporsóra buított nehéz hantok dübörgése, az imádság, a tömjénfüst, az emlékezősöd elbőltőjét agyát, fogva tartják fájdalommal telt lelkét és önnök megvan az a nyugodt tudata, hogy visszazadta a földnek, ami a földből vétetett és leróttá a kegyelet adóját, amellyel tartozott.

Nem panyolódom asszonyom és nem vagyok cinikus. De a szomorú események ezen egymásutánja mögött ön pontot csinál és a szívében visszamaradt fájdalom szeretettel tovább ápolja a sírdombra ültetett virágokat, hogy megóvja azokat a hervadástól, az enyészettől. A virágok mosolyogva nyílnak és színpompájuk üdö illatjuk ékesen beszélnek kegyeletéről. És ezalatt ott a lüngölő virágok alatt lassan és feltartóztatatlanul halad előre a hervadás, az enyészés munkája. És mindebből ön nem lát semmit, csak a borostyánlevelek örök zöldjét és a pelargóniak örök pirosságát. Ön nem érzi, hogy az a meleg test, amely még tegnap melléhez lapadt és lázforró karjait remegve fonta nyakra köré, felduzzadva szétteszti a koporsó faíát és azon a bírsonyos testen, amelyet az ön keze még tegnap félt szeretettel, reszkető az-odalommal simogatott, ma már karesu, felhír nyűvek serege verte fel birodalmát. . .

Nem akarom asszonyom, az enyészést egyes fázisaival rémitgetni, nem

akarom, hogy azoknak képe vissza-visszatérjen álmaiban. De ez harminc esztendőig tart, hosszú három évtizedig, amíg ez a szörnyű munka véget ér. En az én halottamat elviszem oda nyugatra, ahol az emberek műveltsége és tudása mélyebbjőre és nagyobb, ahol a kegyelet szelb, mélyebb és poétikusabb. Elviszem a krematóriumba, ahol néhány perc múlva a felszálló kákes, könnyű füstben ég felé repülő látom lelkét és ahonnan eltávozva magammal viszem maroknyi, főhéher hamvait. Ehozom magammal és csöndes-üres szobámban beszéllek nekik emult hosszú évek szerelméről, boldogságáról. . . Elmondom nekik, hogy a mi testi elválásunk a végtelen idők örümatatójának csak egy megbillentésig test, — azután egy kegyeletos kez egybokavárja hamvainkat és mi ismét együtt maradunk az örökérelősségen át. . .

Isten önnel asszonyom, kezeit csökölje

Dr. Köhegyi Lajos.

Berson
Summarok a legjobb

Összeírják a választókat.

A Szentés városi országgyűlési képviselő választók névjegyzékének összeállítását már megkezdte a Mátéffy Kálmán elnökléte által működő összeíró küldöttség és a város háza bizottsági termében, s mint az a múlt számunkban közölt hirdetéséből olvasható, a munkálatokat augusztus hó 8-ig be is fejezik.

Csongrádvármegye központi választmányja is intézkedett már, hogy a csongrádi és mindsenti választó kerületben az összeírási munkálatok megkezdessenek. A választók összeírása e két kerületben július 10-én veszik kezdetét s augusztus 11-éig fejeztetik be.

A központi választmány igen helyesen úgy határozott, hogy minden szavazókörbe külön-külön összeíró küldöttséget delegál s így a két választókerületben összesen nyolc küldöttség fog működni. A küldöttségek minden községben meg fognak jelenni s jelenlétük kellő időben és alkalmas módon közhírré fog térteni.

A csongrádi választókerületben működő küldöttségek elnökei Burg Ete, dr. Szöke Jenő, Jerney Zoltán és Szluha Imre, helyetteseik Reisz Hermann Kovács Lajos, Benke Gedeon és Breisach Béla. A mindsenti választókerületben szintén négy küldöttség fog működni Burg Dénes, Wimmer Károly, Basa József és Mátéffy László elnöklételei; helyetteseik: Fenéh István, Weisz Simon, Grünér Géza és Köszeghy Béla.

A névjegyzékek tervezetek községenként külön-külön lesznek összeállítva szigorúan a törvényi előírások rendelkezései szerint

Khuen-Héderváry gróf közös főügyminiszter?

A szerajevói tragédia nagyobb történelmi perspektivákat nyit meg a rémületben elámuló szemnek. A szerajevói véres vasárnapon nemcsak a monarchia nagy koncepciója trónörökösé dől ki méltatlan módon, de megrendelen látszott az auro-slavizmus, a habshurgi deisztáv gondolat is. Esztendőnk kébulatából riasztott föl a Browning-pádsói zoroje. Ma már mindenki látja, hogy Boszniát ezen a módon nem lehet tovább kormányozni.

E fölésmelésnek, nemokára különösen is érezhető következményei lesznek. Menesztieni fogék Bilinski Leó, aki pénzügyminiszterként kormányozta az okkupált tartományt és olyan alakít keresnek Bosznia élére, aki Köllay Benjámin hagyományait tisztelben tartván, szakértéssel tudná kormányozni a monarchia e balkáni területét.

Magyarország, de Ausztria története is azt bizonyítja, hogy a déli szlávok igazgatásához eddig leginkább a magyar elem értett. Így volt ez az idősőbb Zirinyi Miklóstól egészen Kállayig és a bosnyák kérdések, amely mihamarabb a monarchia presztizsükérdése a

monárkia egész balkáni jövőjének tengelye lesz, legjobb megoldása az volna, ha Bosznia Herczogóvinnát közvetlen magyar igazgatás alá rendelnék. Egyelőre erről persze szó nem lehet. A monarchia két országát egyformán érdekli ilyen fontos közjogi változásra ma még nem gondolnak de annál komolyabban merül föl a terv, hogy a Bilinski-féle kormányzatnak végét vetendő, magyar embert állítsanak az ügyek élére. A Bilinski utódja állítgató már meg is van. Ez Khuen-Héderváry Károly gróf, az egykori horvát bán, akinek pacifikáló munkájára, amit annak idején Zágrábban folytatott, hivatkoznak azok, akik jelöltséget lánssirozzák

Gyászintenzitet a reformátusoknál.

A trónörökösár halála alkalmából a szentesi református egyház szombat reggel 8 órakor gyászintenzitet tartott. Futó Zoltán esperes költői lendületű szép imában emlékezett meg a gyászos eseményről, mely az egész művelt világ valamennyi népét megrendítette. Buzgó fohászt rebegett az Egek Urához, hogy érje meg a további csapásoktól az évré éves magyar nemzetet s aranyozza be a jóságos agg uralkodó életének hátra levő részét.

A gyászintenzitetlen többek között megjelentek Fekete Márton udvari tanácsos, országgyűlési képviselő, Dr. Csathó Zsigmond nyug. főispán, Dr. Mátéffy Ferenc polgármester, Dr. Csucs János vm. főjegyző, Dr. Surcz Lajos ár. elnök, Dr. Kiss Gábor vm. főörvos, Dr. Gsergő Károly vm. II. főjegyző, Zilahy Kálmán főkapitány, Dr. Kanász N. Lajos, Kálmán Imre tanácsnokok, Csusz Béla főmérnök, Dr. Wertheim Aladár főjegyző, Dr. Kovér Imre, Nagy Imre ár. utnökök. Dr. Négyessy Imre alkaptány, Dr. Kiss Béla köz. jegyző, Dobay Andor, Sarkány N. Mihály vm. aljegyzők.

Futó Zoltán imája után a gyülekezet előadta a Hymnuszt s ezzel a gyászintenzitetet véget ért. Felnyolcokor a felsőpárti ref. templomban Boszorményi Jenő ref. lelkész tartott gyászintenzitetet, melyen szintén sokan megjelentek.

Iparkamarai ülés

A szegedi kereskedelmi és iparkamara penteken tartotta meg e havi teljes ülését Weiner Miksa alelnök elnökléte alatt.

Napirend előtt az alelnök megemlékezett arról a gyilkos merényletről, amelynek Ferec Ferdinand trónörökös és neje Hohenberg Zsófia hercegnő estek áldozatul. Szükségesnek látja, hogy e merénylet alkalmából, mely nemcsak a monarchia mind a két államát, hanem az egész civilizált világot megbotránkozásával és iszonyattal töltötte el, a kamara is kifejezést adjon mely fájdalomnak és legzárabb részvételenek, egyben pedig búválatát fejezze ki az uralkodó előtt, a sorscsapás a leg súlyosabban érintett. A teljes ülés mely megilletődéssel fogadta az elnök szavait és részvételnnyilatkozatát egész terjedelmében magává tette.

A bejelentések során tudomásul vette a kamara, hogy a kereskedelemügyi miniszter Wimmer Fülöp kamarai alelnököt a törvény értelmében állásában megerősítette. Bejelentette az elnök, hogy a kamarának az a telterjesztése, melyben a kereskedelemügyi miniszter hivatalos lapjának a Közgazdasági Értesítők reformjára javaslatot tett, sikerrel járt, amelyben a miniszter elrendelte, hogy július 1-től kezdve a lap beosztása megváltoztassék, a hivatalos rész a nem hivatalos résztól elkülönítessék, az előfizetési díj pedig 20 koronáról 10 koróra szállítottassék le.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter felszólítására foglalkozott ezután a teljes ülés a kereskedelmi és váltóügynököt követően nem peres eljárás szabályozásáról és elhatározta, hogy az erre vonatkozó rendeletet illetőleg észrevételeit felírattal az illetékes miniszterre át terjeszti.

Elnátróta még a teljes ülés, hogy a kereskedelemügyi miniszternél előterjesztést el a magyar terménykereskedelmét súlyosan érintő bosnyák koteleki szilvafalok felszálitása iránt. Elfogadta a teljes ülés a vasuti menendény módosítása tárgyában tett kezdeményezést is, amely a kamara kerületi érdekeltégek meghallgatása alapján állított össze. Több adminisztratív jellegű ügy tárgyalása után Glücksthal Lajos indítványára elhatározta a teljes ülés, hogy a törvénykezési illetékek tervezett felmentése ellen előterjesztéssel el az igazságügyminiszternél.

Találkozó.

Július 1-én az új polgári leányiskola épületében találkozóra gyűltek azok a leányok és asszonyok, akik öt évvel ezelőtt még a régi földszintes házikónak mondták örvendőző szívvel Isten hozzádot. Öt év különösen a lányok életében, hosszú időt jelent s hogy évek múltával találkozóra gyűlnek össze azok a felselűről kemoly leányok, akik az iskola padjai között erre véd e daczsúveiséget kötöttek, az csak szép és meg ható lehet. Ilyen volt a szerdai találkozó is, melyre az 1909-ben végzett huszonöt növendék közül 11-en jöttek el.

Délután 3 órakor kezdődött a találkozó, melyen Apatóczy Böske Bíró Olga, Dobóvsky Erzsébet, Dóci Klára, Gibba Blankica, Praznoszky Irma, Laký Terus, Löwy Etelka, Kulcsárné Reis Juliska, Szöke, Bózi és Vecseri Rózi jelentek meg. A találkozón ott volt Papp Lajosné polgári iskolai igazgatóné, Katkics Gyuláné és Istvánics Marika polgári iskolai tanárnők. Dr. Friedmann Gyula főrabbi, Papp Lajos ref. közelekész és Szilágyi László m. kath. plébános aki Nagymagócsról jött el, hogy volt növendékeivel együtt lehessen.

A tornateremben Szemán Pál terített izlésesen uszonához. Az asztalon levő sok virág elarúta, hogy lányok jöttek össze, akik uszonna után táncra is perdültek. A mindvégig hangulatos találkozó este 8 órakor ért véget.

Adókiivetés.

Az adókiivetőbizottság nap-nap után szorgalmasan dolgozik s mivel a javaslatok alig mutatnak valami emelkedést s így észrevételek sem igen tehetnek, már a korá deléltői órákban végez az előirányzott anyaggal. Eddig a földbérlok teljes kiivetése után a bérkocsisok, fuvarosok és egyéb személy és teher szállítók adója tárgyalatott le, melyeknél a lovak száma után állapítottott meg az adó. Bérkocsisoknál minden ló után 12 korona, fuvarosoknál 6 korona adó rovatott ki.

A tárgyalás eredményét az asztalosok bádógosok és béltisztítókra vonatkozólag a következőkben közöljük:

Asztalosok: Szamosközi Imre 21, Szilágyi János 25, Sebesi József 24, Szamosközi Sándor 30, Sarkadi Szabó Imre 25, Sztanajovics János 35, Bene József 43, Szathmári Pál 89 korona.

Bádógosok: Urbán Ferenc 30, Báron Márton 35, Berta Gyula 50 és Kléner György béltisztító 12 korona.

A jövő heti tárgyalások sorrendje a következő:

Július 6. Szentesi fodrázók, (borbélyök) bogárnok, bordélyosok, cukrászok és cséplőgéptulajdonosok.

Július 7-én. Szentesi cipészek, csizmadiák, papucsosok, ácsok, barkácsok, kömvesek, építésszek és építkezési vállalkozók.

Július 8-án. Szentesi esztergályosok, fényképeszek, harisnyakötők, mészárosok, hentesek és húsvagók, kalaposok, kárpitosok, kefézők, helmefestők, kertészek és béresek.

Öz. Rác Ferencné

nek a felsőréti földje haszonbérbe kiadó, értekezni lehet öz. Rác Ferencné tulajdonossal III. Kerc. Kossuth-utca 1. sz. alatt. 1774

A szezon előrehaladottsága miatt **mélyen leszállított áron kerékpárokat, varrógépeket, alkatrészeket és gummiárukat.** árúsítjuk ki a raktáron lévő összes

Kényelmes fizetési feltételek. (Heti 2-3 koronás részlet.)

Irógép javítások gyorsan és pontosan eszközöztetnek, karbantartások elvállaltatnak.

Több évi jótállás. **Görög ház. Wellisch Vilmosné gépraktára.** Kossuth-utca.

Sport.

Labdarugás.

A Szentesi Torna Egylet labdarugó csapata legközelebb, június 26-án a 46. gyalogezred focibal csapatával fog mérkőzni, mely alkalommal az ezred zenekara is idő fog érkezni. A szakosztály vezetősége tárgyal még a budapesti, aradi és kispesti Állottak Kibbalal, is, melyekkel még a nyár folyamán mérkőzni fog.

Vívó tanfolyam.

A Szentesi Torna Egylet vívószakosztálya meghívta Banga Sámuel helyi főgymnasziumi tornatanárt, a Szegedi Torna Egylet művezetőjét, hogy a szünidő alatt két hónapra terjedő vívótanfolyamot rendezzen. Banga Sámuel már az elmúlt évben is szép sikerrel rendezett szentesen egy tanfolyamot s az ilyen is számos résztvevő jelentkezett a sport e szép ágának elsajátítására.

A vívó tanfolyamot a főgymnázium tornatermében tartják minden hétfőn, szerdán és pénteken d. u. 5-7-ig.

Közgazdaság.

Balkáni piacok a háború után. A m. kir. kereskedelmi múzeum igazgatósága a balkáni háború befejeztével a hazai iparosok és kereskedők tájékoztatása céljából ismertető füzeteket adott ki a Balkán egyes fontosabb piacairól. Ezek a füzetek az érdekeltek cégeknek nagy tetszésével találkoztak és a múzeumhoz több oldalról felszólítás érkezett, hogy hasonló formában a többi piacokat is ismertesse. Erre való tekintettel a múzeum elhatározta, hogy a sorozat kiegészítése gyűjtsön ismertető füzeteket ad ki még a következő piacokról: Ujrománia, Gümürdija, Dri-nápolyi Dedeagacs, Xanthi. A múzeum igazgatósága (Budapest, V, Akadémia u. 3) e füzeteket díjmentesen megküldi mindazon kivittl cégeknek, amelyek eziránt hozzáfordulnak.

Árverés.

A kisbéri m. kir. állami ménesből kissejtelt, de tenyésztése még alkalmas kancák 1914. évi július hó 26-án Kisbérben árverés útján elol-gnak adni. Az árverés reggel 8 óra-kor kezdődik. Az árverésre kerülő kancák csakis tenyésztésnek adhatnak el, kik a vármegyei gazdasági egyesület által kiállított igazolványi kötelesek tenyészítő voltak igazolni. Kijelölti áron aul egy ló sem fog eladni. Bővebb felvilágosítás és az árverésre kerülő kancák jegyzéke a Csongrád vármegyei Gazdasági Egyesület titkári hivatalánál kapható.

Kárbeszlés.

Schultzeis Károly p. ü. fogalmazó és Nógrád János p. ü. íróadást az elmulit heten Migeoson, Derekegyha-zán és Fábánbesztényén jártak az elemi károk felvételére. Vasárnap ismét kiszállnak Szentesre, ahol szintén nagyobb karokat jelentettek a környékről

Felolós szerkesztő: Lichtenstein Manó.

Kiadófelügyelő: Szentes és Vidéke Nyomdatársaság

Nyílttér.

E rovatban közlöltek nem vállal felelő-séget a szerkesztőség.

Tölem külön élő feleségemnek Kacziha Rozália volt Fülöp Bálint-nének senki se hitellezen, mert én azt nem fizetem ki.

Gránicz Mihály.

Szentesi Tudományos

MOZGÓ-SZÍNHÁZ

Nagy Ferencz. u. 3. sz.

Vasárnap 1914. évi július hó 5-én délután 4 és fel 7 órakor mérsékelt és este 9 órakor rendes helyárák mellett kerül színe a Magyar Zsáner-filmvállalat nagy mesterműve:

!! Második eresztés !!

Göre Gábor,
Durbints
sógor és
Kátsa cigány

Pesti kalandozásai.

Debutáni helyárák:

Diszpáholy 8 személyre 5 kor.
Nagypáholy 5 személyre 3 kor.
Kispáholy 4 személyre 2 kor.
40 fillér. Tánlásszék 60 fillér.
Első hely 40 fillér. Második hely 30 fillér. Harmadik hely 20 fillér.
Tízéven aul gyermekeknek álló-jegy 10 fillér.

Esti helyárák:

Tánlásszék 80 fill. I. hely 60 fill. II. hely 40 fill. III. hely 30 fill. Nagypáholy 4 kor., Kis pá-holy 3-20 kor., Diszpáholy 8 személyre 6 korona. Tíz éven aul gyermekeknek állóhely 12 f.

Ez a jó!

hogy ezután már nem kell

uj kocsikat
rendelni, mert nálam
szébbnél-szebbeket, jobb-
nál-jobbakat
lehet készen kapni.

A nagy mennyiség végett a legju-tányosabb árban tudom adni. Rend-
léseket gyorsan és pontosan
eszközölöm Tisztelettel!

KRISTÓFI JÁNOS,

kovács mester.

IV. ker. Thék Endre-u. 237 szám
Orosházán.

Pályázati hirdetésény.

A Szentes város által fenntartott iparostanonciskolánál a megbízás lejáráta folytán 5 közismereti, 1 rajztanítói és az igazgatói állás megüresedvén ezen állásokra pályázatot hirdetek

A pályázati kérvények — kel-lőleg felszerelve — hozzáam 9.4 július hó 20-n délután 5 óráig nyujtandók be, a később érkező kérvények figyelembe nem vé-tetnek.

Szentes, 1914 július hó 4.

Buday János

1777 ip tan biz. elnök

Két szabótanonc fel-vétetik Szabó Károly szabómesternél, VI. k. Kisér-utca 37. szám.

„UTMUTATÓ“
Vasúti menetrendkönyv

A magyar és közös közlekedési vállalatok hivatalos menetrendkönyve tartalmazza a magyar, közös, osztrák, külföldi vasutak és hajók menetrendjeit és menetárait, a közvetlen vonat-satla-közösöket, ut-irányokat, a bér-kocsik vitelőjszabását.

Bővebb értesítést nyujt a kiadóhi-vatal, Budapest, IV. kerület Régi posta-u. 4.

Szállodák és vendéglők hirdetésére nélkülözhetetlen!

Gyógyfürdő
Gleichenberg
Steiermark

Felülmunkatalan értékű minden **Idény Május 15-től — szeptembe 30-ig.**
Legszervei beteg-égnél.
Világírás gyógyfürdő-k: Emma fürrás, Konstantin fürrás.
Felvilágosításul és prospectussal szolgál Kurkómisszion Gleichenberg

THIERRY A. gyógyszerész BALZSAMA

cupán a zöld apáca védjegygel valódi. Kitanőben bevált a légzőszervek megbetegedésénél, köhögés, elnyálkásodás, rekedtség, gégekatarrhus, tüdőbántalmak, étvágytalanság, rossz emésztés, choleraszerű betegségek, influenza, gyomorgörccs stb. mint szájhűző, égési sebekre, kiütéseknek mindig sikerrel használható.

12 kis-, vagy 6 dupla, vagy 1 nagy utazó üveg
ára 5-60 korona.

THIERRY A. gyógyszerész CENTIFOLIA kenőse

biztos hatású bármily idűtt rákszerű sebeknél, daganatok, gyulladás, karbunkulus, idegen testek eltávolítására, fájdalomos operációkat tesz feleslegesen, megakadályoz vérmérge-ést, 2 tégely ára K 3-60 a pénz előzetes küldése vagy utánvét mellett. Budapestben kapható: Török J. gyógyszer-árában, valamint az ország legtöbb gyógyszerárában.

Nagyban Thalmanver és Seitz, Kochmeister úthól és Radonovits Testr. drogeriákban. A hó! ams lerakat, ott rendeljünk közvetlenül az egyedül készítőnél!

THIERRY A. Ország-al-gyógyszerárából PRAGRADA (Rohtsch-Sauerbrunn mellett.) 1637
Nagyobb rendeléseknél jelentékeny árengedmény.

Gulliver

A prima kauscsuk cipőcsukok

A kauscsuk szarok királye

szándékú élece, mert kauscsukból készült.

Dr. Székely László és társai
BUDAPEST, Baross tér 15.

gyorsan és eredményesen bonyolít le mindennemű

egyeztetést, vagy fizetés-halasztást

és ezek finanszírozását is elvállalja.

Interurbán telefon: József 52-75
Sürgőnyeim: RESULTAT. 1713

Arankairtó szer

kezelése egyszerű,
eredmény biztos!

Valódi amerikai **MANILLA**
kévekető zsinag a legoicsőbb ár-
ban beszerezhető

Horváth I. és Tsa
vaskereskedésében.

Mütrágya

kedvező fizetési feltételek
mellett jegyezhető elő a
Gazdasági Egylet
titkári hivatalában kitétt
iven.

Szentes város polgármesterétől.
84—kgy. 1914. számhoz.

Földhaszonbérleti hirdetmény.

Szentes város képviselőtestü-
letének 84—1914. sz. határo-
zata folytán közhírré teszem,
hogy Szentes város tulajdonát
képező Nagymágoocs község ha-
tárában lévő józsefszállási bir-
tokból 1486 katasztrális hold
szántóföld

1914 október 1-től 6 évre há-
szonbérbe fog kiadatni.

A haszonbérbeadásra 1914.
évi július hó 3, 7, 10, 14, 17,
21, 24, 28 és 31 én minden
kedden és pénteken délelőtt 9
órától, délután 4 óráig a józsef-
szállási központi majorban nyil-
vános szóbeli árverés fog tar-
tatni.

A haszonbérbe ki nem adott
terület pedig 1914 október 1 től
3 évre feles munkálatra lesz
kiadva.

A feles munkálatra az árverés
ideje alatt előjegyzés tehető és
július hó 26-tól 31 ig alku köt-
hető.

Tudomására hozom haszon-
bérleti szándékozóknak, hogy a
birtokból nyilvános árverésen
kívül a gazdasági tanácsokkal
kötendő egy-zség után is lehet
haszonbérteni.

Úgy az árverésen, mint az
egyezség után történt haszon-
bérbe vétel alkalmával a bérbe-
veit terület katasztrális holdja
után 5 korona bánatpénzt teendő
a gazdasági tanácsnok kezéhez.

A haszonbérletre vonatkozó
részletes feltételek július hó 2-től
31-ig kedd és péntek kivételé-
vel mindennap meg tudhatók a
gazdasági tanácsnoki hivatalban,
uzyanitt és ugyanezen idő alatt
árverésen kívüli egyezség is köt-
hető.

Szentes város képviselőtestü-
lete fenntartotta magának a bér-
beadás eredménye feletti szabad
döntés jogát.

Szentes, 1914. évi jul. hó 1-én.
Dr. Mátéffy Ferenc
polgármester.

25⁰

0

0

engedmény kézimunkáknál és az
összes raktáron lévő áruknál az
idény előrehaladottsága miatt
Brüll Ferenc
nagyáruházában. (Szentes-Vidéki palota.)

Szentes város polgármesterétől.
3786—1914. szám.

Hirdetmény.

Felhívom mindazon földbirto-
kosokat és bérlőket, kiknek lu-
cernás földjük van, hogy a lu-
cernában jelentkező arankát jú-
nius hó 10-ig, az ezen idő után
jelentkező arankát pedig eseten-
ként azonnal irtsák ki, mert ha
az irtást nem teljesítik a mu-
tatózó arankát a földtulajdonos
vagy bérlő költségére hatóság-
ilag fogom irtatni, ezenfelül a mu-
lasztó fél ellen a kihágási eljá-
rást meg fogom indítani, mely-
nek során az 1894. évi XII. tc.
95. §-a alapján 100 koronáig
terjedő pénzbüntetetés szabható ki
a mulasztó félre.

Szentes, 1914. április hó 22.
Dr. Mátéffy,
polgármester.

Földhaszonbérbeadási hirdetmény.

Szentes város képviselőtestü-
letének 96—1914 számú határo-
zata folytán Szentes város tur-
lajdonát képező Farkas-féle ala-
pítványi föld 1914 évi október
1-től 1920 szeptember 30-ig
terjedő 6 évre 1914 évi július
hó 26-án délelőtt 9 órakor a
gazdasági tanácsnoki hivatalban
tartandó nyilvános szóbeli árve-
résen haszonbérbe fog adni.
A bérbeadandó föld a Szentes-aradi
törvényhatósági műnt mellett La-
pistó vasút állomás szomszédsá-
gában terül el, megfelelő gaz-
dasági épületekkel, területe 30
kis hold.

Árverezni szándékozó az ár-
verés megkezdése előtt 500
korona bánatpénzt tartoznak le-
tenni.

Részletes bérleti feltételek a
gazdasági tanácsnoki hivatalban
hivatalos órák alatt meg tudhatók.

Szentes, 1914 évi jun. hó 29.
1770 **Kalpagos**
gazdasági tanácsnok.

Kiadó urilakás

minden elképzelhető ké-
nyelemmel, kert és udvar
használatát azonnal átvehető,
Kurcpart-utca 19 szám alatt.

OOOOOOOOOOOO

Flesch Lipót

üveg és porcellán kereskedé-
sében (lutheránus egyház épü-
letében) a következő mérsé-
kelt áru áruk kaphatók:
abroncsos fehér, duplaerős

befőt, uorkás üveg

$\frac{7}{10}$, 1, $1\frac{1}{2}$, 2, $2\frac{1}{2}$, 3, $3\frac{1}{2}$, 4,
5, 6, 7, 8, 10 és 12 literes
Fehér uorkás üveg 1 ltr 12 fill.
Zöld " " 1 " 10 "
öt literes zöld duplaerős ön-
tött uorkás üveg 65 fillér.

Csiszoit szélü befőttes üvegek

fehér, finom különféle alaku
2 $\frac{1}{2}$ / $\frac{1}{10}$, $\frac{3}{10}$, $\frac{4}{10}$, $\frac{7}{10}$, $\frac{7}{10}$, 1 ltr,
 $1\frac{1}{2}$, $1\frac{1}{2}$, 2 ltr. — Légmentes
befőttes üvegek pontos elzá-
rával. — Továbbá mindenféle
befőt, üveg, porcellán a §1771
legoicsőbb gyári áron.

A „Fekete Sas“

szállóba üzletvezető keres-
tetik azonnali belépésre.
Kézpénzötvadék szükséges. 1775

Falragaszok kifüggesztése

kizárólag a
„Szentes és
Vidéke“ kiadóhiva-
talában történt
előzetes

bejelentés után eszközölhető.

AZ EST minden egyes száma Szabó Béla

könyv- és papirkeres-
kedésében kapható.

Ugyanott kapható és megrendel-
hető a „Szentes és Vidéke“
politikai lap is.

Kerestetik:

2 szoba, 1 konyha és 1
kamrából álló külön kerttel
ellátott lakás azonnali elfog-
lalására. Cím a kiadóhiva-
lban.

Képviselőt keresünk,

ki Szentes város területén első-
rendű Asbestpala árunk eladá-
sával foglalkozna. Ajánlatok az

Orosházi asbestpala- gyár r.-t.

címzére Orosházára küldendők.

Bugyi Imréné

örökösei kistőkei 127 hold tanya
földjük és I. ker. Törzs Kálmán-
utca 2 szám alatti házuk szabad-
kézből eladó, értekezni lehet Kis-
tőke 109 szám és Törzs Kálmán-
utca 2. szám alatt. 1728

Nagy szünetében július- augusztus hónapokban németnyelv

tanulásra jelentkezhetnek

Sóitész Adolf
tanítónál.
Vásárhelyi-u. 8 sz.

Minden nő szeret

hatalmának, vagyis szépségé-
nek fenntartására áldozni és he-
lyesen teszi; hiszen azért nő,
hogy szép legyen. Az elcsu-
fított vörös orr, széplő, májolt,
mitesszer, pattanás, ráncok, fol-
tok, minden arcelszítátság és
bőrhány eltávolítása kötele-
sége a nőnek, vétek volna rut
arcot élni, ha van megbízható
tökéletes szer, mely szépséget
teremt.

A talában a legjobban sze-
retik a

Kriegner-féle
szépitőszereket
és pedig a
Kriegner-féle
Akácia-krém,

mely 2—3 nap alatt minden
szépséghiányt gyökeresen el-
tüntet, teljesen artalmatlan, fe-
hérit, ádit, simit, szépit, fiatalít.
Ara 2 korona.

Kriegner-féle
Akácia-szappan
kelemes illaru, tartós és edítő
hatású. Ara 1 korona.

Kriegner-féle
Akácia-puder

védi a bőrt a nap és szél befo-
lyása ellen. Egy doboz ára 1 K

Aki ezeket a szereket hasz-
nálja, annak nem kell venü-
léstől tartania, szépségének ha-
talmit megartja a legma-
sabb korig. Kaphatók az ösz-
szes gyógyszerárakban és
drogériákban Postal s étékül-
dés naponta utánvétt el.

KRIEGNER gyógyszerártér
Budapest, VIII. Kálmán-tér.

JOHANN MARIA FARINA

GEGENÜBER DEM RUDOLFSPLATZ.

Ezen cég kiváló gyártmányai az egyedül valódi

Ügylejünk a pontos címre: JOHANN MARIA FARINA

kölniviz, kölniviz-szappan és puder minden jobb drogueriában, illatszer és gyógytárban kaphatók.

Gegenüber dem Rudolfsplatz.

Minden hasonlónevű utánzatot utasítsunk vissza.

1703

Magyarországi képviselő: HOLZER EMIL ZOLTÁN, Budapest, VIII.

Szabó munkások.

4 ember sacó felöltő és télikabát angolmunkára,

6 ember zsinóros vegyes magyar munkára.

1 ember díszruhák sújtászásában jártas magyar munkára,

1 ember címódák és reverendák készítésére,

2 ember szalon angol munkára,

2 ember nadrág és mellény munkára,

6 ember vegyes papi munkára, **állandó éves munkákra szerződöttnék!**

Szabáshoz értők, volt kispárosok előnyben részesülnek.

Több fiu tanulónak felvétetik

Ifj. Szántó József

férfi szabó cégnél

Hódmező-Vásárhelyen

Szentesen a Harris-házban VIRÁGOS T. FERENCZ DÍVATÁRUHÁZA.

Óriási választék mindentéle női ruhadíszek, keztyűk, szalagok, selymek és csipkékben. Uri fehértunetűk, kalapok, nyakkendők, a legolcsóbb szigoruan szabott árak mellett.

TURULCIPÓ LERAKAT.

Pót- és javító vizsgákra előkészít,

német nyelvben alapos oktatást ad kipróbált tanerő. Czim a kiadónivalban. 1766

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Eladó

az I. kerület Tóth József-utca 17. szám alatti ház, mely 6 szobából és a szükséges mellékhelyiségekből áll. Ugyanott egy csinosan burtozolt külön bejárati utcai szoba kiadó. Értekezhetni a fenti szám alatt. 1710

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Csemege, falatozó és tejszarnok!

Az igen tisztelt közönség szives tudomására hozom, hogy báró Harucker-utcában Mócz Kálmán ur házában, f. hó 23-án

Csemege, falatozó és tejszarnokot nyitottam.

Mindenemü felvagtak, sajt, tej, turó stb. legkifutóbb friss minőségben állandóan a fogyasztók becses rendelkezésére fog állani.

Vegyileg megvizsgált kiltinó fölözetlen tej, valamint turó és fészta tejszimből készült vaj, csemege sajt, cukorka és gyümölcs kapható.

Tejre előjegyzéseket elfogad:

Vecseri Lajos.

700 holdas földbirtok

melynek kétharmada - zántó, többi kaszáló és legelő P. Istvánháza határában, Kunszentmárton mellett folyó évi október elsejére kedvező feltételek mellett bérbeadó. Bővebb felvilágosítást ad Dr. Tary József ügyvéd Szegeden, vagy Dr. Szeder Ferencz János földbirtokos Szentesen

ESŐPATAK

gyógyfürdő

Dr. Wessely Gyula egyet. m. tanár úr bizonyítvány szerint, nagy mennyiségű radiumot tartalmazó viz. Természetes szénsavas (naueimmi) források Kiválóan jó eredménnyel Használható a gyomor, vesse, máj és hólyagjánál, kö-zvény és oszlop, valamint bármely az idegesség alapján fejlődő betegségeknek. A nagyhirű előpataki gyógyvízek orvosi javaslat szerinti ivása, össze kötve a megfelelő és itt feltalálható kisegítő gyógyszerekkel (források és létezőfürdők, vizsgálatot követő kezelés, masszázs, svédorna, diétikus étrend) rendkívül kedvező eredményt mutat fel. Fürdőidény: május 15-től szeptember 15-ig. Vasúti állomás: Földvár és Sepsiszentgyörgy, honnan állandó ólós kocsik közlekedés van. Lakás, ellátás olcsó és vasutasok. Az elő- és utóidényben május 15-től június 15-ig és aug. 20-tól szept. 15-ig) a gyógy- és zeneidnyak fele fizetésű, lakások 50 százalék és étetés is sokkal olcsóbb. Az előpataki asanyviz, mely a szénar dúsgyönyös, vasas vizek között első helyet foglal el, mint gyógyeszköz, kizárni és használható és gúttó, kellemes ital tisztán vagy borral vegyítve, nagy kedveltségnek örvend. Itthon és a külföldön évenként egy millió palacknál több kerül forgalomba. Széküldési hely: Előpatak, de kapható a legjobb kereskedésben - Prospektus kívánatra ingyen küld az igazgatóság.

Ugocsa megyében,

Halmi állomáshoz (főronal) 10 percrenyire, kiadó haszonbérbe 1000 holdas gazdaság. A földek igen jók, mind szántó, 50 hold dohánytermeléssel és elegendő épületekkel. — Bérletidő 3 vagy 6 év. Ugyanott egy 500 holdas gazdaság, épületekkel ellátva,

bérbe adó.

Értekezni lehet: Dr. Frankl Imre urnál, Halmi.

Csongrádon

a „Magyar Király“-hoz címzett vendéglőt

Halász Dani

földünk átvette. Kiltinó ételek és italok!

A szentesiek találkozó helye.

Nyári öltönyt

finom könnyű kelmeből jó szabás és szép kivitelben, 25--30 koronaért készit

SÁGHY ZSIGMOND

urliszabó.

Kossuth-u. Szentes.

1705

Az Otthon

1914. JÚLIUS.

A MI JOGÁSZ-FŐHERCEGÜNK.

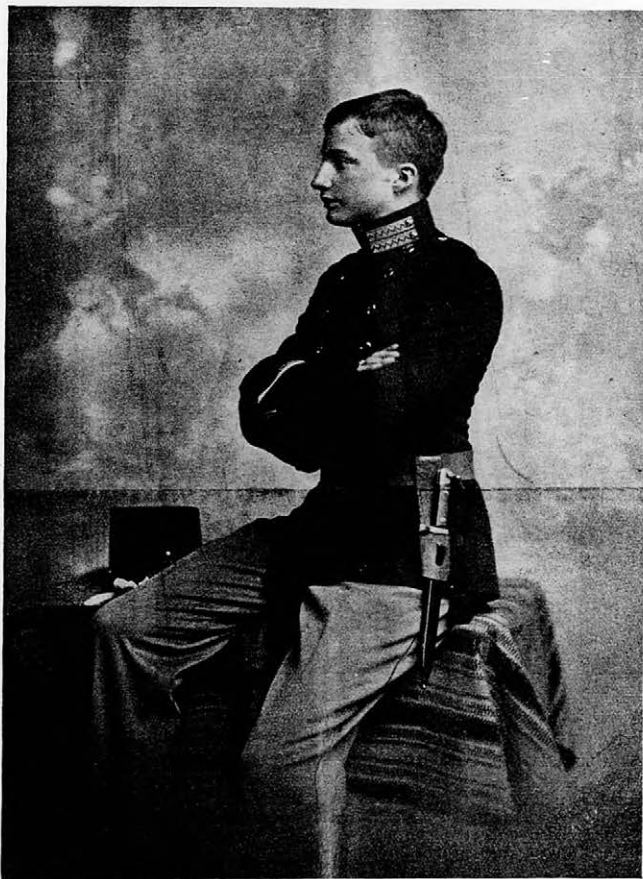
A mindennapi élet zajából kedvesen csendül ki egy név: „a mi jogász-főhercegünk“ neve.

A hangsúly a büszkeségünket kifejező szócskán van, mert íme a feledhetetlen Palatinus fiának a dédunokája is szívünk szerint a „mienk“, — a magyar nemzeté, — mint ahogy a „mienk“ az édes apja is örökké, a mienk dicsőült nagyapjának az emléke is.

Pedig nagy szó ám a magyar nemzet szeretete; nagy értéket jelent annak akit, a magyar nemzet egyszer a szívébe fogad. A magyar történelem erről csodákat regél.

Es mintha egy ilyen patinás, kedves, amolyan „Vitam et sanguinem!“-féle jelenet elevenedett volna fel újra a budapesti jogi egyetem egyik második emeleti vizsga-termében, ahol József főhercegünk idősebb fia, *József Ferenc*, a második jogi alapvizsgát letette.

A szöke, rendkívül kedves megjelenésű, fiatal korához képest nagyműveltségű és művészi tehetségű főherceg katonai nevelője, *Kratochnivil* alezredes társaságában jelent meg a nyilvános jogi vizsgán, melynek professzorai *Földes Béla*, *Láng Lajos* és *Kmety Károly* voltak. Az egyetemi ifjúság zsúfolásig megtöltötte a viz-

JÓZSEF FERENCZ FŐHERCEG.

gatermet, — hogy tanuja legyen a nem mindennapi examennek. De ez nem csupán kíváncsiság volt. Valami több, valami értékebb annál. A magyar ifjúság lelkében ugyanis ott ég az öregek, az ősök vágya és lelkesedése: bárha volna nekünk valakink, akit nagyon szeretni tudnánk...

És ez a vágy, ez a lelkesedés spontán éjljenzésbe tört ki a hallgatóságból akkor, amikor a fiatal főherceg precíz feleleteit a tudós professzorok „egyhangú ki-tüntetésre“ klasszifikálták.

Ez a magyar szív őszinte megnyilvánulása, amelyről a napi krónikás a következő jellemző sorokat írta meg a fenti alkalomból:

„A diákok egyetvő éjljenzésében törték ki, a főherceg kissé elvörösödött, talán a nyári szabadságra gondolt. Néhány lelkesebb jogász pedig a következő felkiáltással igyekezett a főherceget ünnepelni:

— Éljen a mi szeretett, egyetlen főhercegünk!

És ezzel a vizsga véget ért. A főherceg az alezredes társaságában úgy, amint jött, gyalog elment.

És nekünk ez olyan jól esik, hogy így sikerült „a mi“ jogász főhercegünk vizsgája.

FALUSI TÖRTÉNET.

Írta: POLGÁR GÉZA.

Szitáló esőben hajtja a szekerét Csűr István a széles országúton; megy az orvosért a városba, mert az asszony nagyon beteg. Az ég borult egészen, de az eső csak nem akar leessni; úgy porzik a levegőben. Amint a szél aztán lödít egyet a levegőn, akkor érzik csak erősen a nedvesség. Sír csend honol az egész rónaságon. Az út mente mindenütt tarló. Itt-ott zöldléd még egy tenyérnyi fű, amelynek apró szálaín gyöngyszemekhez hasonlóan tündökölnék a fönmaradt vízcseppek, mintha oda permetezték volna. Mintha könnyeznék a szépséges nyár elmúltán. Az egész természet búbanatos, méla hangulatot kelt, olyat, hogy az ember a fájó érzéstől szinte nyugtalankodik. Befelészkeelődik a lelkületébe a komor hangulat metsző fájda-

lom képében és sehogyan se tudja onnan kiűzni.

Igy halad Csűr István; szép, szálas, egészséges alakja összegörnyedt a bánattól; szegény, a kemény tére gondolt és elfacsarodik a szíve, ha eszébe jut a nagy hideg, amelyik már-már a küszöbön állokdik, beteg felesége, három kis gyereke, meg a nagyobbik, a Juliska, az eladó.

Ami élelmet betakarítottak, az bizony kevéske, nagyon csínján kell vele bänni. Pénzcsékeje is kevés van és így sokat kell az idén nélkülözni. De csak legjobban sajog a szíve, ha az asszonyra gondol, aki gyöngö, akit az az átkozott szárazbetegség kinez egyre, azért is viszi el az orvost, az asszony óhajtott, hátha tud rajta segíteni. Ahogy Csűr István beért a városba, delet harangoztak. Peddig reggel indult el hazulról. Sürgött-forgott a sok nép, vihogva, beszélgetve boldogan és az ő fájdalmát észre nem vette senki. Ahogy az orvos háza elé ért, leszáll a kocsról, kimar-

kolt egy csomó szénát, a lovai elé teszi és aztán félénken bemegy.

— A tekintetes orvos urat kereseim, mer hogy az asszony beteg vána... — szól az elébe jövő cselédhez.

— No csak várjon, szomszéd, mindjárt szülok neki, mert éppen ebédel.

— Igónis, keröm alássan — és forgatja a kezében balról-jobbra az ünneplő pörgekalapját. Így telik el egy félóra.

Amikor sokallotta nagyon Csűr István a várakozást, félénken odasompolyog a konyhaajtóhoz.

— Mondok, hogy a tekintetes orvos úr tán már mögebédött, gyúhetne-e? — kérdi nagy félénken.

Ekkor kinyílt a szobaajtó és dr. Kár Félix orvostudor beszélőltja Istvánt.

— Hát mi járban van, bátyám?

— Beteg az asszony, — véli Csűr István

— alásan kéröm az orvos urat, gyűnne el hozzá möggyógyítani.

— Aztán mit fájjal az anyuk?

— Nem az semmit, instálom, csak köhög folyvást, oszt sé nem öszik, sé nem alszik, ha, egész éccaka olyanokat beszél, hogy azt csak a jó Isten érti mög. Minket meg alig akar mögismerni.

— No jó, majd irok neki orvosságot, csináltassa meg a patikában és adja be kanalankint, háromszor napjában. Az orvosságrásért fizet 2 koronát; az asszony meg majd meggyógyul.

— Értöm, instálom, de ha elgyűnne a tekintetős úr, jobban magáhó' térne.

— Sohse higye azt, bátyám!

— De möghalhat addig, míg az orvosságot mögviszom! — szól újra és belepirul az arca, amiért a hangjából némi nehezleté-féle érzik ki.

— Ne féljen attól, Csűr István, hiszen, ha kimennék, több pénzébe kerülne, meg aztán nem hal oly könnyen az asszony, hát csak szaporán előre.

István aztán nagybúsan kicsomózta a keszkenő sarkából az egy forintot és újra megszólalt:

— Az írásért nem lösz sok egy pengő?

— Nem alkuszom, — modta az orvos és elvette a pénzt.

döklő nap, hőtelen fényét szétszórta az esőbelepte rónaságon és az apró csöfpekben csillogva töredezett meg minden sugara. A kocsizörgésre fölrebent egy kőráló varjúcsapat és ott karogott az István feje fölött.

István a maga együgyű észével elmélkedett a nyomorúságán. De nem hagyta magát elmitatni attól a gondolatától, hogy az asszony meghalhat.

Sőt szépen kiszinezte a fölgügyülését. Szerette volna nagyon; nem is tudta volna elképzelni a házat asszony nélkül. Keserves gond volt ugyan az asszony betegsége, de a halála rettenős csapás lett volna. Mit csinálna a gyerekekkel?!

A szomszédasszony, Kovács Imréné ugyan jó módban van, özvegy is, takaros is; szép szál fia szereti is a Csűr István eladó lányát és ha a beteg asszonyt eltalálná szőlítani az Úristen... bizony a szomszédasszony nélkül alig tudna mit kezdeni.

Megint a feje fölött kóvályogtak a varjak. Megijedt a saját gondolataitól István és igyekezett azokat kiverni a fejéből. A lovai közé csapott, azok nagyott rántottak a szekéren és kisváratra a kapu elé értek.

nem szól semmit, Csűr István meg kiszedi a tarisznyából az orvosságot, amit Kovácsné, a szomszédasszony, István utasítására nyomán kanálba csöpögtet és odanyújt az alig pihegő betegnek. Nem köll neki az orvosság, el is tolja magától, úgy, hogy kibillen a kanál tartalma a dunnára.

— Nem hittad az orvost? — szól az ura felé.

— Nem akart elgyűnni, aszonta, hogyha ezt bevészöd, möggyógyúlsz. Vádd be, Ielköm, az isten áldjon mög! — kérlette darabosan István.

— Mögmérgeztök... nem köll! Eredj innen! — és köhögés fullasztotta el a szavát.

Aztán, ahogy lecsendesedett, nyugodtan, lassan, egy szónélkül elaludt örökre...

Kovácsné hangos sírásra fakadt, a gyerekek is, Csűr István is szétmorzsolta a szemébe gyűlt könnyeket és a hangos sírásra betóduló szomszédokhoz odaszólt:

— Möghalt már szögény, az Isten nyugtassa...

Az őszi borongás egészen ellepte a tájat. Esős, borús napok váltották föl egymást. Csűr István tanyáját is nagy búbanat ülte meg, amelyben, mint őszi napsugár, némi verőfényt mégis belopott a Kovácsné kacagása.

őmoraviczai Heinrich Forencz

m. kir. udvari tanácsos, a kiállítási végrehajtó bizottság elnöke.

Lányi Leo v. b. t. t.,

főrendiházi tag, a budapesti kereskedelmi és iparkamara elnöke, a kiállítási bizottság elnöke.

Zwack Ákos

kereskedelmi tanácsos, a kiállítás ügyvezető igazgatója.

A BORÁSZATI ÉS PINCEGAZDASÁGI GÉPEK ÉS ESZKÖZÖK KIÁLLÍTÁSA IGAZGATÓI.

— Áldja mög az Isten a tekintetős urat. — Magát is, bátyám.

Csűr István kiballagott és a szomszédban levő gyógyszerárban megcsináltatta az orvosságot. Beletelt egy negyedórába, míg elkészült. Azért is kifizetett, hosszas sikertelen alkú után 40 krajcárt és sietett haza a gyógyszerrel.

Kevés reménnyel, búsan hajtott aztán hazafelé. Valami nagy nyomást érzett a lelkén, amiért hogy nem tudta rávenni az orvost az eljöveteleire. De az még többé került volna; legalább is öt koronába és hogy fizette volna azt meg? Ekkor hirtelen titokzatos öröm löpözött a szívébe, hogy hát jó lesz az orvosság orvos nélkül is; az asszony meggyógyul tőle és így nagy tehertől szabadul meg. Közibük suhintott a lovainak és mintha azok is vígában repültek volna. Elállt időközben a permetező eső is és kibújt a tün-

Csűr István mellett valami kinos szorongás fogta el. Nem jött a lánya kaput nyitni, hanem a portájukon nagyon megsokasodott szomszédnepség közül szaladt oda Kovács Gergely, a szomszédasszony fia. Ahogy kaput nyit, meg is szólalt:

— Siessék gazd' uram, mer mán nagyon emlögéti szegény: itt vót mán a pap is... Hát az orvos hun van?

— Nem gyűtt el.

— Mér?

— Adott orvosságot.

István aztán lefelé megy a házba. Szép, egyenes alakja megcsuklik, nappirított arca sápadozik, szinte reszket a félelemtől. A szomszédok megnyúlt ábrázattal nyitnak neki helyet. Az asszony, ahogy az urát meglátja, fölemelkedik,

Incselkedett Istvánnal, aki már nem is haragudott érte, hisz, ha ő nincs, hát el se tudja temetni tisztességgel az asszonyát, aki pedig áldott jó lélek volt...

1 kg. Zománclakkfesték. . . K 1-50
1 „ Padlózománé . . . „ 1-50

ZOMÁNCLAKKFESTÉK

150-féle színben kapható. Alkalmazható fa, kő, fém, ajtóknak, ablakok, szoba-padlóknak és konyhai befejezésre, bármilyen régi bútorokat teljesen újra lehet festeni, festendő tárgyaknak csodaszép zománcozott felületet kölcsönöz, mindenki által könnyen és biztosan festhető, dobozokhoz a használati utasítás mellékelve van. — SZÍNES ARÍGYÉKZÉK INGYEN.

KAPHATÓ:

Csikós Lászlónál
BUDAPEST, VI. KER., SZONDY-UTCA 22. Ó.

Hungária Általános Biztosító Részvénytársaság

Telefon:

153-98, 2-11, 2-12.

Központi irodák: Budapest, VII., Nádor-körút 3. sz. az intézet székházában.

Részvénytőke 6.000.000 korona
Biztonsági alapok 1913. év végén körülbelül. 22.000.000 korona

Kartellen kívül

Előnyös feltételek és olcsó díjak mellett köti:

Élet-, tűz-, baleset-, szavatosság-, betöréss-lopás elleni-, üveg-, jég- és állatbiztosítást.

KALOCSA ÚJ ÉRSEKE.

— Az installáció alkalmából. —

A nagy történelmi multu kalocsai érseki trón nem árva többé. Tizenhat hónapon keresztül — amióta Csernoch János kalocsai érsekből lett Magyarország hercegrímása — betöltetlen volt Kalocsa érseki széke, míg nem május 3 ikán a király kegye Várady L. Árpád győri püspököt tüntette ki ezzel a magas egyházi méltósággal. És ez a királyi kegy a katólikus egyházfejedelmek egyik legérdemesebbikére esett, aki valóban a Krisztus tanítása szerinti papja vallásának, aki tizenhat éven keresztül nagy elfoglaltsági miniszteriális munkálkodása mellett, 1895. óta mint kultuszminiszteri osztálytanácsos, majd 1905. óta mint miniszteri tanácsos és minden jelentősebb szociális vagy hitbuzgalmi mozgalomban részt vett. Markáns alakja mindenütt látható volt, ahol a kultúra terjesztéséről tanácskoztak vagy a szegények, az elhagyottak és a nyomorgók gondjainak enyhítéséről volt szó. A fővárosi és országos charitatív intézmények vezetői tudják legjobban Kalocsa új érsekeről, hogy soha sem fordult hozzá senki tanácsért, pártfogásért vagy anyagi segítségért, hogy ne teljesítette volna kérését. De Várady L. Árpád, hivatásához méltóan,

VÁRADY L. ÁRPÁD
kalocsai érsek.

nam azért tett jót vagy segített valakin, hogy őt azért nyilvánosan aposztrofálják. Szinte félt a publicitástól; a jót magáért a jóért cselekedte és mert ezt jól esett nemesen érző lelkének. Azért nem állott az ő neve állandóan a fórumon, ahol a népszerűséget hajhászszak, mert a munkától erre nem ért rá. De Kalocsa egyházmegyéjének népe a napokban történt intronizálása alkalmával nagyszabású tüntetéssel és fényes keretű hódolattal megmutatta, hogy ismeri és méltányolja főpapjának nagyszabású kvalitásait és fejedelmi rátermettségét.

Az új érsek Temesvárott született 1865-ben. Teológiai tanulmányainak befejezése után csakhamar vezető pozícióba került a kultuszminiszteriumban. 1898-ban cikádori apát, 1899-ben a csanádi székeskáptalan kanonoka, 1902-ben sebenicei címzetes püspök, 1905-ben pedig miniszteri tanácsos lett, 1908-ban érdemei elismerésül a Ferenc József-rend középkeresztjét kapta, a csillaggal, 1911. március 18-án győri püspökké nevezte ki a király, ahonnan most Tomori, a „búszke vezér” érseki székeire emelték.

▲ ▲

ERDÉLYI RIADÓ.*

Nincs vége még a nagy honfoglalásnak,
Halatkozó csak az első ezerév!
A győztesek új ellennel csatáznak,
Új fényben úszik sok új hősi név.
Mit ősapáink harddal küzdve kezdtek,
Most elvégezzük vért nem ontva mi.
Ők hármas bércet, négy folyót szereztek,
Nekünk sziveket kell hódítani.

Előre hát! A zászló már kibontva,
Hallják meg milliók szent jelszavát:
Ahol vihar van, vész harangja kongja,
A béke csöndjén lágyan szálljon át;
Keljen visszhangra minden magyar ajkon,
Hosszána várja völgyön és hegyen,
Harsogja ihlettől reszketve lantom:
A sziv, a nyelv itt csak magyar legyen!

* A közelmúltban elhunyt nagy költőnknek aktuálissá lett gyönyörű költeménye.

Mi jobb kezet nyújt, nem dacolva velünk,
Az asztalfőn kerüljön jó helye;
Ölelje át igaz testvéri szívünk,
És minden kincsét ossza meg vele.
Vezessük őt az átdolt Kánaánba.
Avassuk őt magyarrá, ha belép:
A bőség trónján lüdükölni látva
Imádjá a magyarok Jstenét!

De aki ádáz gyűlöletet vezérel,
Típorjuk össze irgalmatlanul.
Frigyünk virágát ne áztassa vérrrel.
Vesszen ki, ha szeretni nem tanul.
Mí aknát és alattunk olthatatlan,
Mérgebe fojtsuk végeláthatatlan,
Hogy földet rázó, villámos haragban
Érezze a magyarok Jstenét!

S ne csak sereggé toborzott rajonok
Vívják a bátor, hódító tusát:
Az ígéret minden magyar halandót
Halhatatlan erővel hasson át;
Vigyen minden kéz a nagy épülethez

Egy összetartó hiesi porszemét;
Az áldozat — ha lángja tisztá — kedves,
Csak gyűjtsa meg az égő szeretet.

A munka mellett izzadó szegények
S a földi mennyet élvező urak,
Mik pörben élnek s akik összeférnek:
E oélt hoz járjanak mind egy útat.
S ti nők, magyar nők, nemes érzelmek
Forrásai, legelől menjetek!
Ne adjatok szép szót, csóhót, szerelmet,
Csak annak, aki ott küzd veletek.

Előre hát, Erdély hívó szavára,
Szent küzdelem fölkelet vezetői!
Tűzzük fel a zászlót a vár fokára,
Csatánkat nem lehet elveszteni!
Már két a nap, már ébred a homályban
A szebb jövő, melyet ma hód takar:
Azt vallja nyelv, sziv majdan e házában:
Csupán egy nemzet él itt, — a magyar!

RUDNYÁNSZKY GYULA.

Hotel „METEOR” Szálloda VII., ERZSÉBET-KÖRÚT 6. SZ. BUDAPEST

A főváros legmodernebb és legkényelmesebb családi szállója, a pályaudvarok középpontján. — Légréfűtés, lift éjjeli- és nappali szolgálattal, fel- és lehozattal. — Szalónok és társalgók. — Egyágyas szobák 3 K 60 f.-től. Kétágyas szobák 5 K 40 f.-től. Fűtés, világítás és pontos kiszolgálással együtt. — Havi szobák 90 K-tól. — Törzsvendégeknek és több napi tartózkodóknak engedmény. Küldetéssek és társas utazóknak különös kedvezmény.

MAROSI ZSIGA és FIA.

AZ EGÉSZSÉG TEMPLOMA.

A régi rómaiak s a görögök tudvalevőleg több istenben hitték s azok valamennyienek remeknél-remekbebb templomokat építettek, melyekben az illető istenség oltára állott. A régi klasszikus remekművű szobrok itt adtak tápot a teremtő géniuszoknak, hogy csodásnál-csodásabb remekművekkel gazdagítsák a halhatatlan művészetet.

A modern ember egyistent hívő templomot csak az Örökkön-Eggynek állít. Am szereti a régi nythoszt s a színes képek, melyek a régi klasszikus valláshoz fűződnek, még a legmodernebb ember lelkét is kellemesen érintik.

Mármost, ha cikkünk címűl: „Az egészség templomát” irtuk, nem a régi nythoszt fel-támadásának egyik megnyilvánulását akarjuk szövé tenni, hanem a modern ember művésze-

Et öt évvel ezelőt volt s azóta a fejlődés újabb bámulatos korszaka következett. A szentkirályi-utcai kis intézet hiába költözött át a vas-utcai óriási palotába, csakhamar az is kicsinek bizonyult, a jelentkezők számához elégtelennek s újból szükségessé vált a szentkirályi-utcai telep, amely megépült a dr. Pajor szanatoriumának e kiegészítő része, maga is négyemeletes, remek palota.

Ennek a pompás épületnek a megnyitását bátran mondhatjuk a magyar kultúra ünnepeinek. Ahol a szenvedőket a gondoskodásnak ilyen pazarló bőségében részesítik, ott erős és emberséges kulturának kell virágoznia. Mert a szórakozás számára ott is építenek nagyszerű palotákat, képpel, szoborral, márvánnyal ékeset, ahol a civilizációnak még csak a legkezdetén

kevésbé bemutatásra. Iserik Budapesten, az egész országban, de sőt a külföldön is és éppen nem tartozik a ritka esetek közé, hogy kiváló bécsi professzorok is az intézet nagyszerűen felszerelt operáló termeiben végezzenek el egy-egy műtétet. Amikor a nemzetközi orvoskongresszus alkalmával Budapesten jártak, a világ legjelesebb orvostudósai meglátogatták a főváros nevezetességei között a szanatoriumot is. Hogy mennyire hízelgő volt vélekedésük, fölösleges hangoztatni.

Erdemes azonban és tanulságos, de szükséges is beszélni a Szanatoriumnak a másik feléről, amely most épült a szentkirályi-utcaban.

Az új, gyönyörű épület, amely Pajor igazgató orvosi és tudományos eszméi alapján Hülld műegyetemi tanár művészi tervei szerint épült főképen arra szolgál, hogy benne anyai örömö-

A dr. Pajor szanatórium: Szentkirályi-utcai újon épült része.

A dr. Pajor szanatórium: Vas- és Szentkirályi-utcai épületeinek hosszlatképe.

tének s tudásának dihyrámbusát óhajtuk zengeni akkor, amikor a fővárosban egy új intézményt adtak át rendeltetésének, egy hatalmas, gyönyörű palota kapui tárultak ki az emberség előtt. Akik ebbe a nemesvonalú, művészi méltóságos épületbe belépnek — nem a könnyű szórakozásnak, mulatozásnak egygyel megszaporított alkalmát találják, hanem az idegek nyugalmát, a test és lélek pihenését, a munkában, az élet harcában, megviselt szervezet megújodását, az életerők növekedésének a lehetőségét lelik fel, a külsőségeiben is gyönyörű, rendezésstílusú palotában, az egészség templomában.

Minden budapesti ember emlékezik arra a kicsi, de országos hírű vizgyógyító intézetre, amely a Szentkirályi-utca elején évtizedeken keresztül állott. A kicsiny épületben, a szerény falak között az évek folyamán száz és százezer ember nyert enyhülést és gyógyulást, akik azután országsszerte elvitték az áldástosító intézet híret. Egyszer azután eltűnt a szerény épület, hogy helyét adjon a szomszédos Vas-utcaban, egy új, hatalmas, szép épületnek, mely új otthon adott a saját falain túlönt intézetnek.

vannak, de arra, hogy a beteg embernek javát és örömet keressék a legfeltöbbs gonddal, arra csak a legműveltebb nemzetnél látni példát.

Aki járt Londonban, Berlinben, sőt akár csak Bécsben is, a nagyszerű múzeumok, képtárak, színházak mellett kétségtelenül észrevette a csodásan szép, pazarul épített, tökéletes kórházakat és főképen szanatoriumokat is, amelyek külsőségeikben méltán vetekednek egy-egy művészi galléria szépségeivel és harmóniájával.

Nálunk is alakultak egyes kisebb, speciális gyógyintézetek, de hogy egyetlen óriási palotában egyesüljön minden, ami kényelem-gyógyeszköz és gép, csodás szer az orvosi tudás, az operálás művészete és a modern higiénia technikája fölfedezett — arra dr. Pajor előtt senki vállalkozni nem tudott, nem merészkedett. Ő is csak akkor, amidőn több évtizedes tapasztalat után meggyőződött arról, hogy gyógyintézetének nemcsak a fővárosban, de az ország minden részében vannak hívei, ragaszkodó páciensei és az orvosi karban — ajánló, hívei.

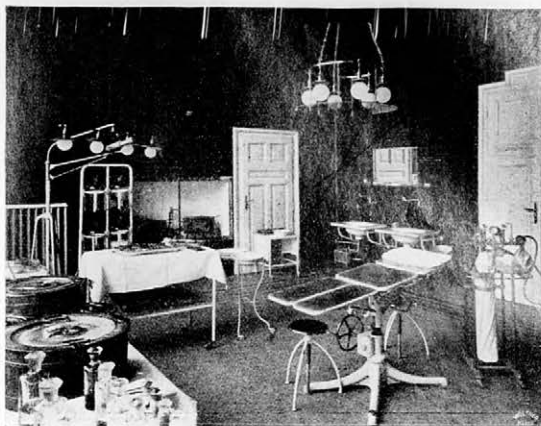
A szanatoriumnak az a része, mely a Vas-utcaban van, már nem szorult ismeretésre, még

ket váró asszonyok találjanak elhelyezést, ápolást és orvosi segítséget nehéz pillanataikban. Az a szokás, hogy ilyenkor a gondozásra szorultakat szanatoriumban helyezték el és az a meggyőződés, hogy ez így a leghelyesebb — mindinkább kezd terjedni Budapesten s fokozott mértékben az egész országban is. A külföldön már régtől fogva így van, mert ott rájöttek, hogy ennek a súlyos problémának az a legbölcsebb és egyúttal a leggazdaságosabb megoldása is. Még ha a természet különös kedvezéséből minden a legsimábbban végződik is, akkor is tömérdek pénzbe kerül, ha ez a szűk és erre a célra kevésbé alkalmas lakásban történik. Ha pedig, ami éppen nem ritkaság, kisebb-nagyobb komplikációk következnek, ennek az elintézésre a szerényebb anyagi helyzetben lévő családokat szinte elviselhetetlenül megerterheli kiadás tekintetében. Ezt külföldön már régen átlátták és ott még a legzadagabb családok nótájai is szanatoriumba vonulnak, ha egy-egy új élet világra jöveteléről van szó.

Megnéztük ennek a szanatoriumnak a lakozásait és orvosi berendezéseit és — túlzás

A dr. Pajor szanatórium: Vas-utcai épület belső homlokzata kerti részlettel, nap- és légtérűdőkkel.

A dr. Pajor szanatórium: A műtő terem részleteképe vörös fayence falburkolattal.

nélkül mondhatjuk — káprázó szemmel és megilletődött lélekkel hagytuk el az épületet. Aki ezt a szanatóriumot oly ideális szőpnek és tökéletesnek elképzelte, az nem arra gondolt, hogy minél nagyobb hasznára legyen önmagának, hanem ellenkezően azoknak a hasznát, örömet, nyugalmát, egészségét kereste, akik életük válságos korszakában ennek a szanatóriumnak a gondjára bízzák magukat.

Csodás ügyességgel oldották meg e szanatórium tervezésekor azt a kérdést, hogy mikép lehet az úri, előkelő ízlést összeegyeztetni a legmodernebb egészségügyi követelményekkel. Vannak kisebb és nagyobb, egyszerűbb és pazarabb szobák, a legtöbbször erkéllyel, de valamennyi sok világossággal, napsugárral s a szemnek kedves, lelket üdítő kerti kilátással.

A szanatórium arra rendezkedett be, hogy mindenkit falai közé fogadjon: a fejedelmi család tagját épp úgy, mint azt, akit anyagi helyzete a legszerényebb középosztály kereteibe kényszerített. A szanatóriumban vannak egész lakosztályok gyönyörű fürdőszobával, amelyek a nagyrúri paloták kényelmét nyújtják. Vannak azután szerényebb szobák és közös termek, amelyekben olyan árték kap ellátást, ápolást és orvosi kezelést a beteg, amennyit az egyszerűbb penziókban az ellátásért szokás fizetni.

Ez osztályra való felvétel bármikor történhetik, minden bejelentés nélkül. Vidékiek tetszés szerint jelentkezhetnek a szanatóriumban mérsekélt díjszabás mellett, vagy penzióban, szállodában várhatják meg a kellő időpontot. A szanatóriumi ápolás rendszerint 12—14 napra

terjed. Szerényebb igények mellett az összköltség 300—400 korona.

Ennek az osztálynak orvostudományi nézőpontból oly tökéletes a berendezése, hogy annál nagyobb szerűbbet egyáltalában nem, hozzá foghatót is csak igen keveset ismerni. Az ezzel kapcsolatos nőgyógyászati osztálynak van 2 műtőterme, 2 Röntgen-terme és minden olyan felszerelése — a rádium-mezothoriumot, diathermumát, forrólégberendezést is beleértve — ami

és műhelyek. E cikk keretében lehetetlen méltó módon ismertetni az orvosi eszközöknek és a gépek s főképp a Zander értelmében vett mechanikus gyógyító eszközöknek azt a páratlan gazdagságát, amit dr. Pajor szanatóriumának ebben az osztályában találunk. Nincsen az egyes testrészeknek olyan rendellenessége vagy balesetből, betegségből származó elváltozása, amely, ha orvosi gépekkel gyógyítható, itt megfelelő tökéletes kezeléssel részesíthető ne volna. Ezt fölülte jól tudják Budapesten, mert amikor megszemléltek a szanatóriumnak ezt a páratlanul érdekes és értékes részét, jóformán minden egyes gép mellett ott találtak valakit, aki az elmes gyóghatóságában tökéletes szerkezetű gép segítségével testének vagy egészségének valamely fogyatékosságát iparkodott gyógyítani. Szinte gyönyörködtető és kedves látványul szolgált a gyógyítógymnasztikai osztálynak az a terme, ahol kisebb-nagyobb gyermekek, leányok és fiúk egyenesen, kellő szakértői felügyelet alatt, vesdtonában foglalkoztattak, hogy testük s tartásuk tökéletességét és harmoniáját e célra megkonstruált gyakorlatokkal és megfelelő eszközökkel fokozzák vagy helyreállítsák.

Mindazzal, amit cikkünk keretében elmondottunk, halvány képet sem nyújthattunk annak, amit órákon át tartott sétánk alkalmával a szanatóriumban láttunk. Meggyőződésünké vált, hogy ámbár magánintézetről van szó, mégis nemzeti kulturánk és haladásunk gyarapodott egy alig megbecsülhető kincsével: az emberek legszentebb kultuszának szánt ezen egészség templomával.

Pallos Árpád dr.

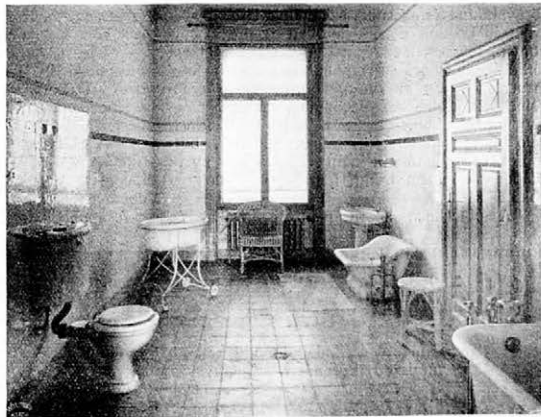
A dr. Pajor szanatórium szülészeti osztálya: Kétágyas lakosztályba a beteg és kísérője részére, valamint esecsemőizgy.

az orvosi tudomány mai végtelen haladottsága mellett egyáltalában elképzelhető.

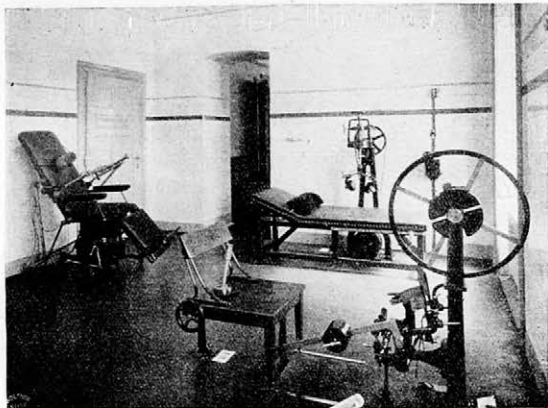
Ugyancsak az új palota földszintjén és első emeletén több nagyterjedelmű, pompásan szelölötetett, világos terebben nyert elhelyezést a szanatórium egyik új osztálya: a **mediko mechanikai**, más szóval a **gyógyító gymnasztiikai** rész, és ezzel kapcsolatban az **orthopédia** vagyis **testgyógyászat** szolgáló termek

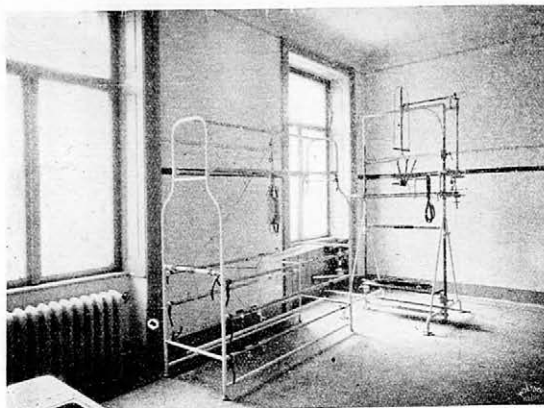
A dr. Pajor szanatórium testgyógyászati (órtópédia) osztálya: Első emeleti nagyterem.

A dr. Pajor szanatórium szülészeti osztálya: A lakosztályhoz tartozó fürdőszoba.

A dr. Pajor szanatórium gépgyógyászati osztályának kis terme: 1. Bogueban asztma-szék. 2. Hasúri szervek vibrálására és massagera szolgáló gyógygep. 3. Az alsó végtagokat erősítő gyógygep.

A dr. Pajor szanatórium testgyógyászati (ortopédia) osztálya: A gerincoszlop elgörbülése gyógykezeléséhez szolgáló gépz. műtőgépek.

Magyarország pincegazdasága.

A budapesti borászati kiállítás alkalmából.

A magyar nemzeti vagyonnak jelentékeny része fekszik Magyarország pincéiben.

Odakerül elsősorban az ország szőlőterületének kevesebb, mint a phylloxera előtti időkben. Az évi termés, mely a múlt század 80-as éveiben 6 és 7 millió hektoliter közt váltakozott, a phylloxera pusztításai folytán a múlt század utolsó tizedében nem sokkal volt több egymillió hektoliternél, de most 5 és 6 millió közt váltakozik, sőt 1908-ban elérte a 8 millió hektolitert. Ennek az évi termésnek az értéke 1885-ben 125 millió korona volt; a phylloxera egyre csökkentette, úgy, hogy 1892-ben csak 45 millió koronát tett ki. De a kormány és a gazdaközösség óriási áldozatai és erőfeszítései egyre fokozták a termésnek nemcsak a mennyiségét, de az átlagos értékét is, úgy, hogy az ország 1911-iki bortermése nem kevesebb, mint 216 millió korona értéket képvisel, amire — legalább 1885 óta — nem volt példa.

Pincékben kezelik az ország sörtermelését, mely az 1910—1911. évben 2,700,000 hektoliter volt, egymillióval több, mint az 1905—1906. évben.

Igen nagy érdekek fűződnek a szesztermeléshez. Az országban nem kevesebb, mint 62,000 szeszfőzde van, amelyek évi termelése 1911-ben 115,633,336 hektoliterfok volt. Igaz, hogy ezeknek nagy része saját szükségletüknek fedezésére készíti a szeszt, de van az országban 693 gazdasági és 32 ipari szeszgyár, melyek a piac számára dolgoznak.

A sör- és szeszipar boldogulásához fűződik sok ezer gazda érdeke, mert ezek a gazdák a sörgyáraknál értékesítik az általuk termelt sörárpat és komlót, a szesziparban pedig a burgonya-, tengeri- és répatermést, továbbá a törköly-, borseprő- és gyümölcsterméstik teemes részét. Es az ország közgazdasági érdekeinek az felelne meg leginkább, ha az országban termelt sörárpat és komlót, a szesznek való burgonyát, tengeri, répat, törkölyt, borseprőt és gyümölcsöt nem exportálnók nyers állapotban, hanem hazai ipartelegeken dolgoznók fel szesze.

A pincékben kezelik nemzeti javakat és

gyártmányokat az államnak legkiadósabb adóalanyai közé is számíthatjuk. Az 1914—15-iki pénzügyi évre a pénzügyminiszter 238 millió korona bevételt vár ezekből a javakból; 16372 millió a szesz után, 46 millió koronát a sör után, 24 millió koronát a boritaladóból, 5 milliót az italmérsi illetékek után. A pincékben kezelt javak után szedik jövedelmek jelentékeny részét a városok is, a magyar kultúra és gazdasági erőnek ezen erős pillérei.

A pincékben fekszik továbbá a sör, a szeszital és a bor, amit külföldről szerezünk be, évenként 23—28 millió korona értékben.

A pincékben kezelt javainkért nagy összegeket kapunk évenként a külföldtől is; így pl. 1912-ben sörért közel egymillió koronát, égetett szeszes folyadékokért 125 millió koronát, ásványvizekért 54 millió koronát. Borkivitelünk értéke az utóbbi években rohamosan emelkedett; 1908-ban 2466 millió korona értéket képviselt, 1909-ben 304 millió millió, 1910-ben 347 millió, 1911-ben 489 millió és 1912-ben 60 millió korona értéket.

De a nemzeti vagyonnak ez a jelentékeny része csak úgy képes a termelők által befektetett tőkét tisztességesen, sőt búsán kamatoztatni, ha ezeket a javakat a modern pincegazdaság legújabb vívmányainak felhasználásával okserűen kezeljük.

Eltelkintve a modern szőlőgazdaságban használt gépektől, eszközöktől és módszerektől, a pincegazdaságban ma már száz, meg száz segédesszökt használnak, melyek arra valók, hogy a pincékben kezelt javak minőségét megjavítsuk, kezelésüket gazdaságosáá tegyük, értékesítésüket megkönnyítsük, jövedelmözöbbé fejlesszük.

Apáink, akik a phylloxera előtti időkben 6—7 millió hl. bort termeltek évenként, nagyot bámulnának, ha látnák, hogy fiaik mennyi leleményes és költséges gépet és eszközt használnak, hogy a felhíjított szőlőkben a régieknél értékesebb fajszejölét érleljenek és az ebből préselt bort a piacra hozzák.

Újrendszerű ekéket és kalapálógépeket, permetező és kenegező anyagokat, kézi és hidraulikus üzemű népasajtolókat, ojtógépeket, szőlőoljót, szőlőözöket, erjesztökészöleket használnak.

A kádármesterség ma már igen komplikált tudomány lett, mert okserűben szerkeszti a különféle folyadékoknak való puttonokat, hordókat és kádakat. Sok válfaját használnak a borcsapoknak, sörsapoknak, szöiröcsapoknak,

sörszelepeknek, erjesztökészölekeknek, hordögözölöknek stb. Használnak a pincékben cement-, fa-, vas- és bádoghordókat, kádakat és edényeket. A legleleményesebb készöleket használnak a must-, bor és sörvizsgálishoz, a szeszvizsgálishoz, a bor cukortartalmának megállapításhoz. Emellett gondoskodnak a pincék szellöztetéséről és — ha kell — azok fűtéséről.

A motoros vagy villamosüzemű szivattyúk segélyével hordókba fejtett bor kezeléséhez használnak borsavtalanító, borderítő és borszintelenítő anyagot, vízahólyagot, gelatint, stb., stb. és szintén villanyeröllel hajított szöirökészöleket és pasteurizáló készöleket. A nehöz hordókat különleges gépekkel emeljük a pincéböl a fuvarözö kocsiokba és a vagonokba.

Ha az értékes folyadékokat palackokba fejtjük, gépekkel végezzük a palackok áztatását, mosását, öblítését, töltését, dugaszolását, kupakolását, a címkék felragasztását és a palackok oltalmára gépekkel foni szalmatököket használnak.

A palackokat, melyeknek ennyi gondnal kezelé tartalmaz immár folyékony arannyak mondhatjuk, most már fűrészpörrel, fagyapottal, csomagolövattával és vászonnal borítva, ládáokba helyezöük el, hogy sérülés nélkül tehessenek meg bármilyen utat a ráözö vasuti kocsiokban, vagy a viharözöl korbácsolt oceánjárön és kibíriák a tropikus égöz ivonyözö höségét is.

Es amit a boröl mondunk, az jó részben szöl a söre, pészöre és a szeszcs italokra.

Mindezeket a gépeket, eszközeteket és módszereket ismernie kell annak, aki azt akarja, hogy az általa termelt vagy gyártott savak megfeleljenek a fogyasztók mai kényes igényeinek, megbíriák a versenyt a legújabb vívmányok alapján kezelt nyugati pincegazdaságok árúival, a rájuk fordított tökéket és munkát tisztességesen jutalmazák.

Nagy érdekek fűződnek tehát ahhoz, hogy a magyar pincegazdaságok tulajdonosi és vezetöi megismerjék a modern pincegazdaságok segédesszökeit. Országos kiállításaink on erre volt is alkalmunk, de ma már tudjuk, hogy az ilyen nagy kiállítások komoly szakszöri tanulmányokra nem igen alkalmasak, mert az eféle sokadalmonak a látogatókat teljesen elkábítja a bemutatott termékek és „remekek” rengeteg sokasága és az úgynevezett attrakciók versengése.

Komoly szaktanulmányokra az érdekelteknek csak szakkiállításokon van alkalmuk, melyek minden vásári zaj mellözölvél csakis bizonyos

SAVOY-SZÁLLODA

Budapest, VIII., József-körút 16.
Rendes Szidor tulajdonos személyes vezetése alatt.

Modern szálloda újonnan berendezve, légfűtés, hideg és meleg víz minden szobában, lift éjjel-nappal. — Havi szobárok 80 koronáért. Egyágyszobák 3 koronától. Kétágyszobák 5 koronától fűtés világítás és kiszolgálással.

A szobák feltétlen tiszták. Hosszabb tartózkodásnál engedmény.

Újonnan bevezetett PENSIO-rendszer, napi ellátás 4 koronáért. Napi háromszori étkezés.

szakmák legújabb vívmányainak a megismeretése céljából rendeztetnek.

Ilyen szállításokat Magyarországon már gyakrabban rendeztek, még pedig legtöbbszörre szép és reális sikerrel.

Különösen látszik, hogy pincegazdasági kiállítást, mely különösen hazánkban oly kiválóan szükséges, még nem rendeztek nálunk. Ennek oka abban található, hogy ilyen kiállításnak a rendezése nálunk Magyarországon sok akadályba ütközik és érdekelt iparosainkkal nehéz megértetni az ilyen kiállításnak a fontosságát.

Nem hallgathatjuk el, hogy a mostani kiállításunk jelentőségét elsősorban a szakképzési külföldi iparosok méltányolták. Alig, hogy egy-két napilap útján kiszivárgott a hír, hogy ezen sorok írója egy nagyszabású pincegazdasági eszméjét pendítette meg, az illetékes német körök már is érdeklődtek a terv iránt és jelentkeztek résztvevőkül.

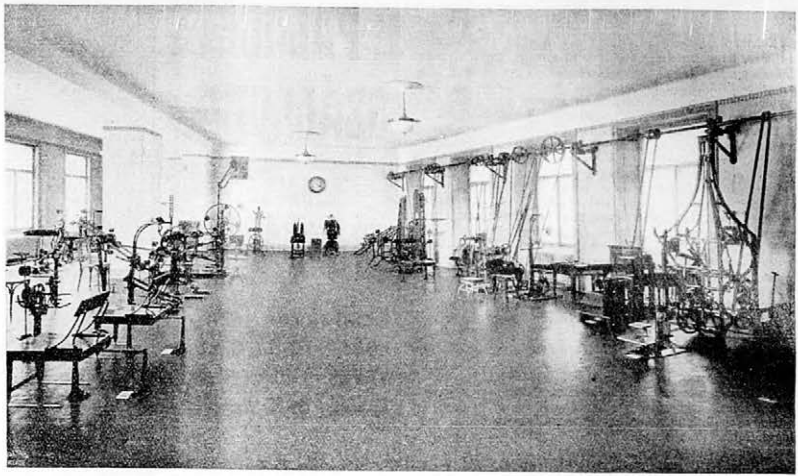
A német szakkörök ezen érdeklődését nemcsak az okozta, hogy Németországban jól ismerik a magyarországi pincegazdaságok jelentőségét, hanem a német szakkörök helyesen megértették, hogy egy ilyen kiállításnak, ha Budapesten rendeztetik, sok látogatója lesz a Keletről is. A Balkán-államok a múlt évben megkésztették a területüket és lakosságukat. Szerbia, Görögország és Bulgária birtokba vették a régi európai Torókországot és most arra készülnek, hogy a megszerzett új területek, melyeknek lakossága nagyon elmaradt a kultúrában, modernizálják a mezőgazdasági termelést és ezzel kapcsolatosan az ipari termelést. Minden reményüket meghaladó fényes sikereik hatványozták a Balkán- népek tettvagyát és akik az utóbbi időben a Balkán-félszigeten megfordultak, lépten-nyomon arról győződtek meg, hogy az ottani lakosság nagy ambícióval új érat akar kezdeni gazdasági életükben és elsősorban a mezőgazdasági termelést és a mezőgazdasággal kapcsolatos iparágakat akarják fejleszteni, tehát azokat az ösztönöket és ipari ágakat, melyek jórésben a modern pincegazdaság okszerű módszereinek a segítségével fokozzák a jövedelmezőségüket.

Eelőre volt látható, hogy a keleti országok gazdasági életének intező és aktív tényezői készségesen fogják megragadni az alkalmat arra, hogy a mezőgazdasági termelés és az ezzel kapcsolatos, tehát legkönnyebben fejleszthető ipar több igen fontos ágának modern segédeszközöket megismerhessenek és — be is szerzzék, hogy tehát egy nagyszabású borászati és pincegazdasági kiállítást, kivált ha a Kelet közelében rendeztetik, a keleti vevők és fogyasztók tömegesen fogják megtekinteni.

Ez teszi érthetővé, hogy kiállításunkra a szakmabeli jelentékeny kiállítók oly nagy számban jelentkeztek.

Es itt szívesen ragadom meg az alkalmat, hogy ezért az eredményért külön köszönetet mondjak az Országos Kiállítási Központnak, melynek hathatós ajánlata megszerezte nekünk a külföldi központok készséges pártfogását; köszönetet mondjak a külföldi itt székelő konzulátumoknak, a cs. és kir. konzuli hivataloknak, a miniszteri szakudósítóknak, a m. kir. Kereskedelmi Múzeumnak és az összes érdeklésviseletnek, melyek csakhamar felismerték ezen kiállítás jelentőségét és köszönetet mondjak a sajtónak kiállításunk propagálásáért.

A fölvetett eszme visszhangot keltett a Magyar Kereskedelmi Csarnokban, a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamarában, az Országos Magyar Gazdasági Egyesületben, a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületében és a legtöbb szakegyesületnél.

A dr. Pajor szanatórium: Gépgyőzészati (Zanda-féle) osztály földszinti nagyerme.

Igen hathatósan karolták fel a vállalkozást a kereskedelemügyi és a földmívelésügyi miniszter urak, valamint a székesfehérvári tanácsok, kiknek e helyen is halásan mondom köszönetet.

De a siker legbiztosabb zálogát akkor nyertük meg, mikor József főherceg ő cs. és kir. Fensége kegyeskedett a kiállítás védnökségét ellátni.

Ezen hatalmas tényezőket támogatása lényegesen megkönnyítette nehéz munkánkat, mely különösen azért volt nehéz, mert a lefolyt két esztendőnek szinte példátlanul válságos viszonyai nagyon megzavarták minden vállalkozási kedvet.

A folyó év kedvező jelenségekkel kezdődött. Szemléltatásom javultak a pénzvizonyok, a politikai láthatáron a felhők oszladozni kezdtek. A régi bizalom ugyan még nem alott helyre, de éledezik. Kereskedőink megértették immár, hogy az általuk tervezett kiállítás bemutatandó gyártmányok közt fognak találni sok olyat, melyeknek forgalombahozatala sikerekkel kecsegtet, mert a termelők nem fognak elzárkózhatni azoknak célszerűsége és hasznossága elől.

Es iparosaink is megértették, hogy a modern pincegazdaság sok olyan különleges gépet, készüléket és árucikkeket nem nélkülözhet, melyeket most a külföldről szerzünk be, holott magunk is gyárthatnók, mert hisz a termelők tizezreinek nyújtanak módot arra, hogy termékeik mennyiségét fokozzák, azok minőségét javítsák és ezzel jövedelmüket szaporítsák.

A kiállításunkon szereplő kiállítók tanulságos kiállítását tárlatat abban a biztos reményben mutatjuk be tehát a nagyszámban érdeklét mezőgazdasági, kereskedelmi és ipari szakmák képviselőinek, hogy kiállításunk beható tanulmányozása mindnyájunknak alkalmat fog nyújtani a modern pincegazdasági technika egy-egy értékes vívmányának megismerése által a saját termelésüknek vagy üzleti forgalmuknak okszerű javítására és fejlesztésére.

Reméljük, sőt bizton merjük állítani, hogy az 1914-iki budapesti nemzetközi borászati és pincegazdasági kiállítás hasznára fog válni nemcsak az összes kiállítóknak és a kiállítás összes látogatóinak, hanem Magyarországot és a szomszéd-országok általános közgazdasági érdekeinek is.

ZWACK AKOS

a borászati és pincegazdasági gépek és eszközök kiállításának ügyvezető igazgatója.

A Társaság. A minap került ki a sajtó alól a Dobay István dr. szerkesztésében megjelenő „A Társaság” című havi folyóirat hatodik száma. A szebbnél-szebb aktuális képekkel és fotográfiákkal feltöltött gazdag tartalmú Szentendrei, Dárday Olágnak Te... című érdekes tárcáját, Bing Ede Jánosnak az etoni diákéletéről szóló pompás ismertető cikket, a budapesti lovasútnépek vonzó leírását és Dobay István dr. nek a régi magyar társaságról írt tárcáját emeljük ki. Az illusztrációk közül különösen érdekesek a Vojnich Oszkár vadászfőiról készült képek. „A Társaság” ez alkalommal mint a Park Club, Uri Club és Golf Club hivatalos lapja jelent meg.

A Magyar Élet- és Járadéki-Biztosító Intézet mint szövetkezet május hó 30-án tartotta rendes évi közgyűlést gróf Erdődy Tamás előnölete alatt az intézet Andrássy-úti székhelyében. A mérleg és az igazgatási jelentés adataiból kiemeljük, hogy a rossz gazdasági viszonyok dacára, a taglétszám 16,957-re emelkedett, a biztosított tőke 44.527,140 koronára gyarapodott, aminek még a nyugdíjbiztosítók jelentékeny állománya eszálkozik. A részvények szelvényeinek 5%-kal való beváltása után a fennmaradó tiszta nyereség 70%-át a bizt. tagok nyereségmentesen elvették, az 1904-ben belépett tagok másod-, az 1909-ben belépettek első ízben részesülnek a nyeresémi felosztásban. A tartalékok a alapszabály-szerű dotációja kívül az intézet igen nagymérvű leírások is eszálkozik. A közgyűlés hozzájárult az igazgatási előterjesztéshez, a felmentvényt megadta és elismerését fejezte ki a vezetőségnek nehéz időkben tanúsított óvatossá és eredményes működéséért. Mindazon igazgatási, felügyelőbizottsági és választmányi tagokat, kiknek megbízatása lejárt, újból megválasztották.

NYÁRI TERASZ A
RITZBEN
MEGNYILT MÁJUSBAN.
Táponcsa délután és este
ZENEHANGVERSENY.

Laptudósítókát és megfelelő képviselőket keres az egész országban

„A MAGYAR FÖLD”
könyvkiadóvállalat

Budapest, VII., Harsfa-utca 33. sz.

Jó kereset hirdatszámában járatosoknak.

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára R.-T.

Budapest, VII. ker., Rákóczi-út 76. szám.

ALAPTŐKE: 2.000.000

TELEFON 153-43.

Köztisztviselők kölcsönös társasága. Előleges értékpapírokra. Családi ház és telepek létesítése. Kölcsönök lakberletítés céljára, külföldi pénzmunka vétele és eladása. Sorosjegyeknek részlete és készpénzre való eladása. Értékpapírok betéteket takarékpénztári könyvekkel. 1. Oly takarékpénztár, melynek hat hónapi felmondási idő lekötele mellett helyeznek el intező tőkéket, 2. Oly (hat) hónapi kamatot fizetnek. (A tőkekamatadó levonásával). 3. Oly takarékpénztár, melynek a betétet az évi pontban juttatni felmondási időt ki nem kéri, 4. Oly (öt és től) kamatot fizetnek. (A tőkekamatadó levonásával) — Előlegesen nyújtunk értékpapírokra, sorosjegyre, vésztő intézetek részvényére. — Személyi kölcsönök kölcsönös kezesség mellett vagy jelzálogos biztosítással. — Személyi kölcsönök kamattal. — Utánvonal, intezvények és cheques beszedését céljára. Igen mérsékelt költségek felszámításával. Vesszünk és eladunk értékpapírokat, idegen pénzeket.

Szenzációs találmány! Szenzációs találmány!
Az emberi kéz mint sérvkötő!
Kérjen ingyen prospektust! Zárt borítékban portómentesen küldi:
POLLITZER SÉRVAMBULATORIUM
speciális orvosi rendelőintézet
BUDAPEST, V., VÁCI-KÖRÜT 12. SZÁM.

A sors útjai.

Kelemen Lajos várfalvai segédjegyző, passzionátus mérész, nagy örömmel sietett a fővárosba, hogy a júniusi mérészeti kongresszuson résztvegyen. Úgy tartotta, hogy az ember soha sem tudhat eléget, hogy valmit az ilyen gyűlésekből ne hasznosíthasson a maga részére.

Még a kongresszussal megismerkedett Tárnoky Gizellával, a kenderésszi állami népiszkola bájos tanítónőjével, ki ugyancsak előszeretettel foglalkozott a mérészettel. A tanítónő s fővárosi rokonai társaságában igen kellemesen teltek a napok s a várfalvai jegyző egy szép napon arra ébredt, hogy szíve megélt a legszebb emberi érzéssel, a szerelemmel, a valóban bájos tanítónő iránt. Tárnoky Gizella is megvallotta, hogy nem idegenkedik a rendkívüli intelligens segédjegyzőtől s így minden kellemé meg lett volna egy boldog családi élet megalapozásához. Csak épen az hiányzott boldogságukhoz, hogy Várfalva jó pár száz kilométernyire fektett Kenderéssztől s a két egymásért dobogó szívnek semmi kilitása sem volt arra, hogy valami kedvező jó sors közelebb hozza őket egymáshoz.

Az utolsó két nap, a szomorú lehangoltság napja volt. Szótlanul barangoltak be a főváros széles útjait s remegve gondoltak a válás pillanatára, mely talán örökre elválasztja őket egymástól.

A kongresszusnak vége volt s a szabadságúdi is letelelt. Mindkét szerelmesnek vissza kellett térnie kötelesség-telepítésének színterére.

Hogy együttléteiket perekekkel is meghosszabbítsák, gyalogszerrel sétáltak a keleti pályaudvarhoz. A véletlen sors, avagy az emberben élő finomabb érzék, a Szabó József-utca 21. számú háza előtt állította meg őket. Sziklai Géza és Társa bankháza volt ez. A hatalmas tükörablak mögött különféle külföldi pénzek között sorsjegyek garnadája volt felhalmozva s rajtuk a kecsesgőz ajánlat: főnyeremény 300,000 korona. Húzás e hó 25-én.

Vélük volt a tanítónő rokona is, Takács Ferenc. Baross-téri porcellánkereskedő, ki messze földön ismeretes kitérő, de amellett feltűnő olcsóságú porcellán s egyéb háztartásban nélkülözhetetlen ártúrol.

Megilletővé tekintett az cizomorodott szerelmes párra, majd lírtelen, mint akit valami jó ötlet szállott meg, így szólt hozzájuk:

— Tudjátok mit, gyertek be ide az én Sziklai barátomhoz, veszek nektek egy ilyen sorsjegyet. Ha a sors úgy akarja, hogy ti egymásért legyetek, oldja meg ő a gondjait és csomagot. A másik percben már bent is voltak a bankházában. A sorsjegyet megvette s át is adta a kipróbált tanítónőnek. Minék szaporítsuk a szót. A június 25-iki húzáson ez a sorsjegy nyerte meg a főnyereményt. Kelemen Lajos és Tárnoky Gizella esküvőjét pedig már e hónapra tűzte ki az anyakönyvvézető.

A modern higiénia ma már ott tart, hogy felnevelendő ésszűcségek testi épségét már az anyatején is igyekszik megvédeni. Ezek óta működik a terep kiváló sikerral a fővárosi dajkavizsgáló intézet, dr. Neumann gyakorló orvos vezetés alatt, mely a szükséges, kívánt dajkákat nemcsak elhelyezi a gyermek mellé, de azokat Wassermann dr. rendszer szerint előzőleg megvizsgálja, vajjon táplálásra alkalmas s a gyermek egészségét nem veszélyezteti. Ugyanez intézet helyezi el a dajkák gyermekét is, ezáltal az anyag-épségük mechanizmusát állja útját. E kiváló intézmény bővebb ismertetését a legközelebbi számban hozzuk.

PALACE SZÁLLODA

== BUDAPEST ==
VIII., Rákóczi-út 43.

ELSŐRANGÚ SZÁLLODA A FŐ- ÉS SZÉKVÁROS KÖZPONTJÁBAN.

A legmodernebb berendezéssel, hideg és meleg víz minden szobában. — Fényes hall. — Lakosztályok, fürdőszobával. — 150 szoba, 5 koronától kezdődőleg. — Elsőrendű éttermek és kávéház, esténként magas színvonalú hangverseny. :: ::

PALACE SZÁLLODA.

TRENK ÉTTEREM

Budapest, VI., Nagymező-utca 11.

Leves és ételkülönlegességek. — Állandóan meleg konyha. — A fővárosi írók, művészek, artisták és bohémek tanyája. — A vidéki közönség randevu-helye. — Elsőrendű ital és higiénies kiszolgálás.

TRENK vendéglős a leveskirály

AZ ORVOSI DAJKAVIZSGÁLÓ-INTÉZET

most dr. NEUMANN M. vezetésével

VI., Szív-utca 69. sz. alatt van, ahol dajkák illendően orvosi vizsgálatnak és orvosi felügyelet alatt tartatnak. Az intézet minden dajkán az eredeti WASSERMANN-féle módszer szerint a vizsgálatot megejti. Orvosi tanácsok könyve fiatal anyák részére ingyen és bérmentve küldetik.

Első Cs. Kir. Szab. Dunagőzhajózási Társaság.

Igazgatóság: WIEN.

Forgalmi igazgatóság: BUDAPEST.

49 személyszállító. 92 teherszállító és vontató gőzös.
861 uszály, 470,095 tonna hordképességgel.

NAPONKÉNTI GYORSHAJÓJÁRATOK LINZ—WIEN KÖZÖTT LUXUSGŐZÖSÖKKEL.

Rendes személyhajózási járatok. Szalongozósokkal (külön fülkék, villamosvilágítás, kitérő konyha) Passau—Linz—Wien—Pozsony—Budapest—Mohács—Zemur—Belgrád között **naponként**. Belgrád—Orsova—(Vaskapu)—Lónipalánka (vasúti csatlakozás Mezdra—Sofia-felé) Somovit (vasúti csatlakozás Sofia—Philippopol-felé) Giurgervo (vasúti csatlakozás Bukarest-felé) Rustzuk (vasúti csatlakozás Várna-felé) Czernavoda (vasúti csatlakozás Konstanza-felé) Braila—Galaz között (hajócsatlakozás a Levantéba) **négyezer** hetenként és Galaz—Sulina (Fekete-tenger) között hetenként **háromezer**. Összeállítható körutazási menetjegyek a fenti hajóvonalnak igénybevételeére az összes menetjegykiadó helyeken kaphatók. A Budapestről **hétfőn, kedden, csütörtökön és szombaton** induló pósthajók **közvetlenül** Galazig mennek, hogy ezen hajóknál nem szükséges Zemunban az átszállás.

Teherforgalom az egész Duna és annak mellékfolyói mentén a megállapított ármenetrend szerint. :: Teher-szállítmányok átvétele és előnyös teherszállítási ajánlatok tekintetében az igazgatóság nyújt felvilágosítást. ■

A személyhajózási szolgálatra vonatkozó mindennemű felvilágosításokkal a „Dunakalauz” című kimerítő utazási kézikönyv szolgál, amely az érdeklődőknek a postaköltség befizetése ellenében díjtalanul megküldetik. Menetrendekkel és egyéb felvilágosításokkal az igazgatóság postafordultával szolgál. ■